

9.11.

On Isän päivä.

Sinä päätät millainen seuraavan
sukupolven kirkosta tulee.
Äänestä.

Botswana avasi
Liimataisten
silmät

► sivu 5

Kolme levyä
julki yhdessä
konsertissa

► sivu 6–7

Yhteinen arki
maistuu isälle
ja lapsille

► sivu 8–9

Pääkirjoitus

Kilpalaulantaa

Viime viikot ovat olleet melkoista pyöritystä. Seurakuntavaalit ovat näkyneet seurakunnissa lisääntyneenä työ määränä, mutta ne ovat näkyneet myös mediassa vaa leja laajempana kirkkouutisointina.

Seurakuntavaalien tunnuksen ”Usko hyvän tekemiseen” on törmännyt kiitettävästi eri puolilla. Erilaisista vaali tempauksista on tehty juttuja ja kerrottu ennakköänes tyksen etenemisestä. Samaan aikaan eroakirkosta.fi-si vusto on tehnyt kaksin verroin töitä jättääkseen hyvän tekemisen varjoonsa.

Vaikka yritän olla ärsyntyvää siitä, ärsynnyn silti. En voi käsittää, miksi parin ihmisen ratkaisusta pitää tehdä kansallinen hanke. En voi käsittää, miksi siitä pitää teh dä numero. Elleivät kirkon tekemiset kiinnosta, erot koon, näkemiin. Mutta ei. Muidenkin pitää erota.

Kunhan ärtymykseni taas hälvenee, keskityn kertomaan sekä kirkon tekemistä hyvistä asioista että kirkkoon kuu lumisen hyvistä puolista. Niitähän onneksi riittää. Mo lempia.

Taistelen samaan aikaan myös toisen kilpalaulantahank keen kanssa. Tässä taistossa vastakkain ovat ne, joiden mielestä kirkko on sallivuudessaan menossa väärille uril le sekä toisaalta ne, joiden mielestä nykykirkko ei ole lainkaan jäsentensä enemmistön näköinen.

Tässä jälkimmäisessä taistelussa olen havaitsevinani kii tettävää liikehdintää. Ennakkoääniä annettiin Jyväsky lässä lähes tuhat enemmän kuin viime vaaleissa, joten halua vaikuttamiseen on. Luultavasti molemmilla rintam illa.

Tässä kohdin en voi olla muistuttamatta, että vaalit eivät ole vielä ohi. Varsinainen vaalipäivä on sunnuntai, isän päivä. Jyväskylän seurakunnan äänestyspaikka on tuol loin Taulumäen kirkko. Toivoa sopii, että kirkolle uskal tautuvat päivän mittaan molempien rintamalinjojen edustajat.

Viime vaaleissa ääniä annettiin yhteensä noin 13 000. Kun ennakköääniä annettiin viime viikolla vajaat 7 500, samoihin lukemiin pääseminen vaatisi tuhansien äänestäjien aktivoitumi sen varsinaisena vaalipäivänä. Vaikka olen optimisti, en ole (tässä asiassa) pöljä. Tuhansien ihmisten sunnuntainen marssi Taulumäelle tuskin toteutuu. Hienoa-han se tietysti olisi. Mielettömän hienoa. Voisikohan se onnistua... Hmmm...

Marjo Rönknkvist
päätoimittaja

Henki & elämä

Kannen kuva: Isänpäivänä 9. marraskuuta voi tehdä joukolla äänestysretken Taulumäen kirkkoon kello 11–20.

Kompassin ennakköäänestyspaikka veti hyvin ihmisiä. Maanantaista perjantaihin kestäneen ennakköäänestyksen aikana siellä äänesti lähes 1200 seurakuntalaista, myös nämä pyhäinpäivän halloween-tunnelmaan sonnistautuneet noidat.

Ennakkoäänestäminen oli aikaisempaa vilkkaampaa

SIRPA KOIVISTO teksti
JUKKA HELIN kuva

Seurakuntavaalit alkoivat Jyväskylän seurakunnassa vilkkaasti. Ennakkoäänestysviikolla ääniä annettiin kaikkiaan 7339. Ennakkoön äänestäneitä oli lähes 900 enemmän kuin seurakuntavaaleissa neljä vuotta sitten.

Jyväskylän seurakunnassa panostettiin vahvasti ennakköäänestykseen. Äänestyspaikkoja oli aikaisempaa enemmän ja uutuutena oli Jyväskylän kaupungin eri osissa liikkunut vaaliauto. Erittäin suosittu änestyspaikka oli Kävelykadun Kompassilla ensimmäistä kertaa.

taa ollut vaalikontti, jossa ennakköäänestysviikon aikana äänesti 1185 seurakuntalaista.

Kirkkoherra Arto Viitalan mukaan ennakköäänestysviikko osoittauti erittäin positiiviseksi kokemukseksi paitsi äänestysviikkauuden, myös monenlaisten kohtaamisten sekä äänestyspaikoilla vallinneen iloisen tunnelman vuoksi. – Olemme saaneet paljon myönteistä palautetta siitä, että äänestyspaikat tuotiin ihmisten ulottuville arjen keskelle. Varsinkin vaalikontti oli erittäin onnistunut kokeilu, joka tuli seurakuntavaaleissa varmasti jäädäkseen, Viitala arvioi.

Ennakkoäänestyksen vilkkaudesta huolimatta Viitala arvioi, ettei vaalien kokonaisprosentti nouse viime vaalien tasolle.

– Odotettavissa on, että varsinaisen vaalipäivän äänestäjämäärä on aiempaa pienempi. Tähän vaikuttaa sekin, että vaalipäiviä ja -paikkoja on vain yksi. Taulumäen kirkossa on kuitenkin vielä hyvä mahdollisuus äänestää isänpäivänä.

Seurakuntavaalien varsinaisen vaalipäivä sunnuntaina 9.11. Äänestys Taulumäen kirkossa klo 11–20.

Tapetilla

Ruokatatska käsivarten – vaikka hampurilainen?

KAARINA HEISKANEN teksti
JAMES DEMERS kuva

Nykyään on kuulemma kuuminta hottia teettää ruoka-aiheinen ta tuointi. Kun ensimmäisen kerran luin twiitin, joka kertoi ruokatuoinneista, kiero on mieleeni tulivat heti suomalaiset perinneruoat. Tappaiskeitto ja siinä kelluvat maksa- ja munuaispalat? Rössy-

pottu voisi näyttää iholla huikealta, ja vasemman nilkkaan tatuoidun klimppisopan sisintä olemusta olisi kiva esitellä etelän aurinkorannoilla köllötellessä. Tai ihollatullutta maksalaatikkoa, rusinoilla tai ilman.

Entä mustamakkara? Karjalanpiirakka? Makaronilaatikko?

Kaikki eivät tietenkään rakasta

Myönnetään: kyllä granaattiomena on kauniimpi tatuointikuvan aihe kuin maksalaatikkoannos tai hampurilainen.

suomalaisia perinneruokia. Pikaruuan ystävät hankkivat toiseen käsivarten ranskalaisia perunoita ja toiseen hampurilaisista esittävän tatuoinnin, ja käsivarsia koristavat muovisten kertakäyttöveitsien ja -haarukoiden kuvat. Myös pikaruokafirmojen nimet saattaisivat olla suosittu tatuointi. Ja ehkä sen voisi kääntää myös ansaintalogiikaksi. Kun hampurilaistatska iholle vilahtaa, niin pieni maksu tatuointiin otettajan tilille kilahtaa.

Valitettavasti tai onneksi totuus ruokatatuoinneista on toisenlainen. Tatuointeja harrastavat ruokabloggaajat ja intohimoiset huippukokit.

Heidän käsivarressaan saattaa komeilla muun muassa yrttikasvi, punajuuri, kuppikakku tai granaattiomena. Tai ruokailuväline kuten veitsi ja haarukka sekä lusikka ja syömiäpuikot. Myös ruoanlaittovälineitä on tatuoitu: kokkeiveitsiä ja vispilöitä ja monitoimikoneita.

Uusimmasta tatuointitrendistä kertoi *Image*-lehti.

Ajassa

17-vuotiaalle Anna Viinikaiselle seurakuntavaaleissa äänestäminen on sekä oikeus että velvollisuus. Jälkeenpäin ei tarvitse harmitella äänestämättä jättämistä. Isos- ja nuorisotoiminnassa mukana olevalle Viinikaiselle oman näköinen seurakunta on pirteä ja eloisaa, ja siellä on innostavia työntekijöitä.

Ihan simppeleähän se äänestäminen oli

Anna Viinikainen halusi äänensä kuuluviin ja äänesti seurakuntavaaleissa – ensimmäistä kertaa. Äänestämällä pääsee vaikuttamaan itselle tärkeisiin asioihin, lukiolainen pohtii.

SIRPA KOIVISTO teksti ja kuva

Kerro vähän itsestäsi?

Olen kohta 17-vuotias peruspirteä koiran kanssa lenkkeilijä ja jääkiekkofani Vaajakoskelta, Voionmaan lukion toiselta luokalla.

Millaista oli äänestää vaaleissa ensimmäistä kertaa?

Olihan se aika jännää päästä äänestämään ensimmäistä kertaa. Vähän jännitti, että jos tekeekin jonkun asian väärin. Mutta hyvinhän se meni ja oli ihan simppeleä. Äänestin ennakkoon koulullani, koska ennakköäänestys oli siellä.

Oliko ehdokkaan löytäminen helppoa?

Juu olihan se aika helppoa. Isoleen kun toimin, niin itselle nuorisosasiat korostuivat myös ehdokkaan valinnassa.

Kävitkö vaalikoneella?

Ei tarvinnut käydä vaalikoneella. Ehdokkaani oli jo selvä ennen vaalien alkamista.

Lähetä terveisiä valitsemallesi ehdokkaalle. Millaisia asioita odotat hänen ajavan?
Odotan ohjeen ohjaavan kirkon

nuoriso- ja lapsityöhön varoja. Uskon hänen tekevänkin niin, jos hän pääsee läpi vaaleissa. Tiedän, että hän tuntee nuorisotyön ja tietää mihin asioihin tulisi puuttua.

Millaisia terveisiä lähettäisit niille nuorille, jotka eivät ole vielä äänestäneet?

Kannattaa äänestää. Jokainen ääni on kuitenkin ehdokkaalle tärkeä. Moni ehkä pohtii sitä, ettei tiedä ketä vielä äänestää, mutta vaalikoneen kautta voi löytää oman ehdokkaan.

Voisitko lähteä itse ehdokkaaksi neljän vuoden kuluttua?

En ole vielä harkinnut asiaa. Voisin harkita asiaa sitten, jos minulla olisi jotain, mitä uskoisin voivani parantaa.

Millainen on sinun seurakuntasi? Millainen haluaisit sen olevan?

Vaajakosken alue seurakunta on kyllä juuri sellainen, millainen haluaisin kaikkien olevan: pirteä, eloisaa, täynnä innostavia ja mukavia työntekijöitä.

Onko nuoret huomioitu seurakunnassa riittävän hyvin?
On ja ei. Riippuu omasta alueesta. Omassa alue seurakunnassani

nuoret on huomioitu ja meillä onkin säännöllisesti nuorteniltoja ja kaikkea muuta mukavaa, kuten leirejä ja retkiä.

Pitäisikö äänestysikäraja laskea kaikissa vaaleissa 16 vuoteen?

Ei. Minusta on hyvä käytäntö, että muiden vaalien ikäraja on 18. Kirkollisvaalien äänestysikäraja on mielestäni hyvä.

Onko äänestäminen sinulle oikeus vai velvollisuus?

Kumpaakin. Oikeus se on siinä mielessä, että saan nyt tässä vaiheessa nuoren ääneni kuuluviin ja pystyn äänestämällä vaikuttamaan asioihin, mitkä ovat itselleni tärkeitä.

Velvollisuus siinä mielessä, että minun on aika turhaa jälkeenpäin harmitella: jos en äänestä, en ole itse tehnyt asialle mitään, vaikka olisin voinut.

Oletko mukana seurakunnan toiminnassa?

Isostoiminnassa ja nuorisotoiminnassa yleisesti tulee oltua mukana. Vaajakosken alue seurakunnassa olen viihtynyt tosi hyvin ja nuorisotoiminnan puolella on ihan mahtavaa porukkaa töissä.

Mitkä ovat kotikaupunkisi Jyväskylän parhaat puolet?

Nuorekkuus, opiskelukaupunki-ilme, kulttuuri ja tietynlainen rauhallisuus. Jyväskylällä on sopivan kokoinen kaupunki. Ei mikään pikiriikkinen, muttei ihan valtavaakaan.

Jos saisit muuttaa kolme asiaa Jyväskylässä, mitä ne olisivat?

Hmm... vaikea kysymys. Muuttaisin ainakin Jyväskylän liikenteen lippuhintoja ja aikatauluja. Muuttaisin myös koulujen ilmettä ja peruisin jättilukiohankkeen. Remontaisin Synergia-areenan ja alentaisin liikuntaseurojen kausimaksuja.

Mitkä asiat sinulle ovat tärkeitä elämässä?

Perhe, ystävät ja koira tietenkin ovat ensisijalla. Jääkiekko ja JYP-itse tehynt asialle mitään, vaikka olisin voinut.

Millaisia tulevaisuuden suunnitelmia sinulla on?

Opiskelu jatkuu. Haaveena olisi hakea lukion jälkeen opiskelemaan sosionomiksi. Muuten tulevaisuus on aika avoinna. Katsotaan mitä elämässä tulee eteen.

Aluekappalaisen virkaa hakeneet esittäytyvät

Säynätsalon aluekappalaisen virkaa ovat hakeneet Tikkakosken alue seurakunnan vs. seurakuntapastori **Heli Karjalainen**, ma. seurakuntapastori **Satu Konsti**, Säynätsalon vt. aluekappalainen **Päivi Kärkkäinen**, Keltinmäen alue seurakunnan seurakuntapastori **Johanna Salminen**, Palokan alue seurakunnan seurakuntapastori **Tarja Sulkala** ja Huhtasuon alue seurakunnan kappalainen **Osmo Väättäinen**.

Aluekappalaisen valitsee kirkkovaltuusto. Uuden viranhaltijan on määrä aloittaa vuoden 2015 alussa.

Aluekappalaisen virkaa hakeneisiin voi tutustua Säynätsalon kirkossa järjestettävässä esittäytymistilaisuudessa maanantaina 10.11. klo 18.30. Tilaisuuden alussa on kahvirajoilu klo 18 alkaen.

Säynätsalon virastopalvelut Tellervonkadulle

Säynätsalon seurakuntakodilla palvelemaan hautaus- ja virastoasioissa vielä marraskuun ajan. Joulukuun alusta lähtien hautauskista sovitaan Jyväskylän seurakunnan kirkkoherranvirastossa, Tellervonkatu 5:ssä. Myös virkatodistuspönnöt sekä kaste- ja vihkivaukset tehdään jatkossa kirkkoherranvirastossa.

Hautaus- ja virastopalvelujen loppumisen taustalla on Säynätsalon aluesihteerin määräaikaisten viran lakkauttaminen.

Joululaulut soivat kehitysmaiden äideille

Kauneimmat Joululaulut alkavat taas soida joulukuun alusta. Tänä jouluna Kauneimmat Joululaulut -tilaisuuksissa kerätään kolehti kehitysmaiden äideille: Koulutusta saanut äiti huolehtii lapsensakin kouluun. Äiti, jolla on mahdollisuus tulonhankintaan ja valtaa perheensä talouteen, ei lähetä lastaan töihin tai naita tätä alaikäisenä. Äiti, joka selviää synnytyksestä ja välttää hiv-tartunnan, on lastensa turvana näiden varttuessa.

Viime joulun Kauneimmat Joululaulut-kampanjan kohteena olivat kehitysmaiden vammaiset lapset. Tuotto oli 985 000 euroa, missä oli kasvua edellisvuoteen yli 40 000 euroa.

Joulukeräys yhdessä Pelastusarmeijan kanssa

Jyväskylän seurakunta järjestää tänä vuonna joulukeräyksen yhdessä Pelastusarmeijan Jyväskylän osaston kanssa. Jyväskylän seurakunnan joulupadat ovat Minimissa ja Seppälän Prismassa. Patoihin voi antaa rahaa ja hyväkuntoista lahjoitustavaraa.

Lähtevää ja surevaa ei pidä jättää yksin

Sairaanhoitopiiri terästää saattohoidon yhteistyötä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Vapaaehtoiset ovat korvaamaton apu potilaan elämän viimeisissä vaiheissa.

KAARINA HEISKANEN teksti
SANNA KROOK/KIRKON
KUVAPANKKI kuva

Kuluvan vuoden Yhteisvastuukeräyksen kotimaan tuotto kohdennetaan saattohoidon kehittämiseen. Asiantuntijalääkäri **Anneli Kuusinen** Keski-Suomen sairaanhoitopiiristä sanoo, että elämän loppuvaiheen hyvä hoito koostuu elämän kaikkien osa-alueiden huomioimisesta.

– Se ei ole pelkäästään sairauksien hoitoa eikä oireiden lievittämistä, johon lääkärit on erityisesti koulutettu. Tarvitaan tueksi myös heitä, jotka pystyvät auttamaan käytännön asioiden hoidossa, olipa potilas kotona tai laitoksessa.

Ystävät tai vapaaehtoiset voivat olla korvaamaton apu potilaalle ja hoitohenkilökunnalle.

– Ammattilaisilla on kovin vähän aikaa pysähtyä kuuntelemaan, mitä potilas viime hetkillään elämästään ajattelee ja millaisen merkityksen sille antaa, Kuusinen sanoo. Kuolevalle voi olla tarvetta myös järjestellä käytännön asioita, kuten tehdä testamentti, järjestää edunvalvoja hoitamaan taloudellisia asioita tai päivittää hoitotestamenttiä.

Myös omaisten kanssa käyty keskustelu sairauden loppuvaiheista kuuluu hyvään hoitoon. Ajan tasalla eläminen helpottaa

valmistautumista luopumiseen ja surutyöhön.
– Harva haluaa kuolla ikään kuin salaa. Lähtö on myös tilinteon hetki elämän kanssa. Joskus tuntemattoman edessä odottaminen ahdistaa. Silloin toivoisi, että toinen ihminen olisi lähellä. Siihen meillä pitäisi olla varaa tässä jäljellä olevassa hyvinvointiyhteiskunnassa.

Sairaanhoitopiirissä on järjestetty elämän loppuvaiheen hyvään hoitoon liittyvää koulutusta. Lisäkoulutusta kaivataan erityisesti kivun hoidossa, samoin kuin muissa oireenmukaisissa hoidoissa.

– Yritämme kehittää toimintaa koko maakunnan alueella ja terästäytyä yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa. Seurakunnan kanssa olemme tehneet yhteistyötä lähinnä sairaalapapin kautta.

Pitkäaikaishoidon piirissä olevilla on sielunhoidollista keskustelutarvetta. Potilaat, omaiset ja ammattilaiset tarvitsevat rohkaisua kuolemasta puhumiseen ja siihen valmistautumiseen.

– Omaisille tilanne voi olla uusi, ja he tarvitsevat käytännön ohjeita asioiden hoitoon. Palvelevat puhelimit ja sähköiset palvelut voivat olla tukena varsinkin virka-ajan ulkopuolella, jolloin on vaikea löytää purkukanavaa ahdistukselle.

Omaisille on jaettu kirjallista materiaalia tueksi kuoleman jälkeen.

– Sururyhmät ja kutsutilaisuudet läheisensä menettäneille yhteisiin kokoontumisiin lohduttavat myös menetyksen jälkeen. Monet seurakunnat ovat järjestäneet niitä.

Laulaja ja kirjailija Hanna Ekola sanoo, että suru auttaa vähitellen päästämään irti siitä, mitä olemme peruuttamattomasti menettäneet. Suru raivaa tilaa uusille asioille.

Työstämätön suru kaventaa elämää ja väristää todellisuutta. Onnistuneesti läpikäyty suru voi parantaa elämänlaatua, muuttua vahvuudeksi ja sydämen viisaudeksi. Surun myötä myös suhde oman elämän rajallisuuteen selkenee. Se voi antaa rohkeutta tarttua elämän haasteisiin ja mahdollisuuksiin.

Lohtua suruun tuo tuttu kolmikko: usko, toivo ja rakkaus. Rakkaus ilmenee muun muassa toisten ihmisten tukena. Sekin on tärkeää, että ymmärtää surun ja rakkauten liittyvän toisiinsa. Toivoon siirtyminen on merkitystä.

– Uskoon liittyy omalla kohdallani ylösnousemususkoon perustuva jälleennäkemisen toivo. Jumalan käsissä elämäni ja sen tapahtumilla on tarkoitus, Ekola sanoo.

– Surevaa ei pidä jättää yksin. Ei ole olemassa oikeita sanoja – usein halaus riittää. Tärkeintä on, että emme sivuuta toisen surua.

Jokaisen suru on ainutlaatuinen. Jokainen joutuu suremaan surunsa yksin, mutta silti rinnalle tarvitaan ihmisiä tukemaan suruprosessissa.

Toivoa ja lohtua -seminaari surusta ja saattohoidosta ja Hanna Ekolan konsertti Valon ja toivon lauluja Keltinmäen kirkossa 15.11. klo 12. Avaus Suomen sielunhoito-terapeutit ry:n puheenjohtaja Tiina Strengell. Elämän loppuvaiheen hyvä hoito, Anneli Kuusinen. Surun kohtaaminen ja surusta selviäminen, Hanna Ekola.

Klo 14.30 keittolounas ja kahvit. Seminaari 10 e, ruoka 5 e ja konsertti 10 e tai koko päivä 25 e. Maksu käteisellä.

Ilmoittautuminen www.sielunkieli.fi/ilmottautuminen tai 0400 646 232/Anja Kuhn

Valon ja toivon lauluja Keltinmäen kirkossa la 15.11. klo 16. Hanna Ekola ja laulaja-pianisti Virpi Salo. Ohjelma 10 e.

Hengissä

Matt. 16: 1–4

Jeesuksen luo tuli fariseuksia ja saddukeuksia, jotka halusivat panna hänet kokeutukselle ja pyysivät häntä näyttämään merkin tai vaasta.

Mutta Jeesus vastasi heille: "Ilalla te sanotte: 'Tulee kaunis ilma, kun taivas ruskottaa', ja aamulla: 'Tänään tulee ruma ilma, sillä taivas on synkän ruskottava.'"

Taivasta te kyllä osatte lukea, mutta ette aikojen merkkejä. Tämä paha ja uskon sukupolvi vaatii merkkiä, mutta ainoa merkki, joka sille annetaan, on Joonan merkki." Hän jätti heidät siihen ja lähti pois.

Minä teille taivaan merkit näytän

Jeesus the Sääprofeetta tiesi, mitä ilta- ja aamurusko tietävät. Millaista merkkiä taivaasta sinä toivoisit? Oletko nähnyt?

Taivaalle on mukava katsella varsinkin pimeinä syysiltoina. Eräs tuttava osti kaukoputken isänsä kuoleman jälkeen ja alkoi tarkkailla tähtiä taivaasta. Hän ei osannut selittää, mitä oikein etsi. Ehkä hän vain halusi löytää jonkin kiinnekohdan sydämen ikävälle.

Samanlaisten tunteiden vallassa olen itsekin joskus ollut. Ja aivan kuin jokin tähti olisi tuikkinut juuri minulle...

Onko taivaan merkkien näkeminen herkkyyksikysymys? Joku näkee merkkejä ja toinen arkisia tapahtumia tai sattumuksia?

Todellisuus on kohdattava sellaisena kuin se on. Asioita on katsottava silmästä silmään. Ihmiset ovat silti aina aavistelleet, että elämässä on kyse jostakin suuremmasta kuin mitä silmämme näkevät. Esimerkiksi vihikaavan rukouksessa kiitetään Jumalaa: "Kiitos, että olet antanut heidän löytää toisensa."

Parinmuodostuksen selittävät periaatteessa täysin inhimilliset tekijät, ei siihen tarvita taivaan

merkkejä. Ja kuitenkin saamme uskoa, että kyse on myös tästä: Jumala on antanut heidän löytää toisensa. Tämä on minulle ennen kaikkea uskonkysymys.

Mitä tarkoitti Joonan merkki?

Joonan merkillä Jeesus viittasi omaan elämäänsä. Joonan oli kalkan vatsassa kolme päivää ja yötä, ja Jeesuskin oli haudassa kolmannen päivän aamuun asti. Jeesus vapauttaa meidät synnin, kuoleman ja pahan vallasta. Monille Jeesuksen aikalaiselle merkki ei riittänyt. He halusivat parempia. Taivaita tavoittellessaan he kulkivat onnensa ohi.

Moni toivoo konkreettista merkkiä Jumalasta ja tuonpuoleisesta. Miksi usko on vaikeaa?

Konkreettiset merkit Jumalasta ovat lähellämme. "Hänessä me elämme, liikumme ja olemme", apostoli totesi. Usko on vaikea asia, jos yritämme oman viisautemme varassa kirkistaa tuonpuoleiseen. Usko ei ole koskaan helppoa. Heikkoo se on aika usein. Ja lahjaa se on aina.

Oletko koskaan epäillyt uskoasi?

Tähän vastaaminen tekee ki-

peää... Vaikeimpina hetkinä uskokin on ollut riekaleina. Merkkillisesti usko on silti auttanut myös jaksamaan. Uskon sankari en tunne olevani, pikemminkin antisankari.

Millaisia aikojen merkkejä meidän pitäisi osata lukea?

Meidän tulee olla kiinnostuneita kaikesta siitä, mitä ympärillämme tapahtuu. Seurakuntavaalien teemana on Usko hyvän tekemiseen. Aikojen merkkien lukeminen voisi tarkoittaa, että tarkkaamme asioita, joissa voimme tehdä toisillemme hyvää. Erään aikojen merkin muistan nuoruusvuosilta. Huomasin, kuinka isän askel alkoi lyhentyä. Se merkki kutsui olemaan armollinen vanhennevalle miehelle.

Sunnuntai on uskonpuhdistuksen muistopäivä. Mitä luterilaisuus sinulle merkitsee?

Muutama vuosi sitten teimme seurakuntamatkan Saksaan. Kävin ensi kertaa Wittenbergissä, **Martti Lutherin** kaupungissa. Oli puhuttavaa viettää hiljainen hetki hänen haudallaan. Uskonpuhdistaja on kuollut, mutta hänen väkevä julistuksensa

Isänpäivä ja uskonpuhdistuksen muistopäivä 9.11. klo 10 Palokan kirkon kansanmusiikkimessussa saarnaa pastori Seppo Hautalahti.

elähdyttää edelleen kristikuntaa.

Eräs työkaveri otti periluterilaiset tutuoinnit. Toisessa kädestä luki *Sola fide* ja toisessa *Sola gratia*. Nämä sanat yksin *uskosta, yksin armosta* on tatuoitu luterilaiseen sydämeeni.

Onko luterilaisuus jotakin suomalaiskansallista?

Luterilaisuus on muovautunut Pohjolan perillä suomalaisten näköiseksi. Oikein ymmärrettyinä se on vaikuttanut myös toisinpäin. Kristuksen armon varassa olemme kokeneet sydämen avartumista, niin että suomalaiskansallisuus ja kansainvälisyys ovat lyöneet suloisesti kättä toisilleen.

Vaajakoskelaiset Paula ja Antero Liimatainen pääsivät paikan päällä tutustumaan kummilapsityöhön. Matkalla he saivat myös paljon uusia ystäviä.

Rummut, helistimet sekä laulu ja tanssi olivat läsnä lähes kaikkialla missä ihmiset kokoontuivat yhteen. Ihmisten vieraanvaraisuus ja iloisuus tekivät suomalaisiin lähtemättömän vaikutuksen.

Tavalliset ihmiset epätavallisella reissulla

Matkailu avartaa ja matkalla voi oppia paljon uutta. Varsinkin jos kohdamaa ei ole ihan tavallinen turistikohde. Botswana Afrikassa tarjosi ikimuistoisen kokemuksen ryhmälle, joka halusi nähdä paikallista kulttuuria ja tutustua myös käytännön avustustyöhön.

HEIKKI IMPIÖ teksti
TUOMAS PALOLA, PAULA JA
ANTERO LIIMATAINEN kuvat

Vaajakoskelaiset **Paula ja Antero Liimatainen** löysivät kuin tilauksesta *Henki & elämä* -lehestä ilmoituksen seurakunnan järjestämästä matkasta Botswanaan. He olivat suunnitelleet jo aiemmin safarimatkaa Afrikkaan, mutta nyt palaset loksahivat paikoilleen. Lopullisen päätöksen jälkeen alkoi vähän jännittää, millaiseen porukkaan si-
tä oikein on jouduttu. Pelko osoitautui aiheettomaksi jo kahden etukäteiskokoonnumisen myötä.

– Meillä oli oikein mukava ja huumorintajuinen porukka, josta saimme myös matkan myötä monta uutta ja hyvää ystävää, toteavat Paula ja Antero Liimatainen kuin yhdestä suusta.

Liimataiset eivät pidä itseään erityisen aktiivisina seurakuntalaisi-

na. Menneinä kesinä he ovat tosin työskennelleet vapaaehtoisina Konevitsan luostarissa, Venäjällä. Yksi motiivi matkalle oli nähdä, mitä oma kirkko tekee, ja miten se toimii lähetyskentällä. Kouluaikojen diakuvat ja puheet Amboomaasta päivittyivät omakohtaiseen kokemukseen, mitä lähetystyö on tänä päivänä.

Jyväskylän seurakunnan nimikkolähetti **Marja Alastalo** toimii Botswanaassa kummilapsityön koordinaattorina. Jyväskylästä matkaan lähtenyt viidentoista hengen ryhmä pääsi näkemään käytännössä, mitä kaikkea alueella tehdään. Liimataisten kuva lähetystyöstä muuttui kokemuksen myötä täydelliseksi. He näkivät hyvin organisoidun ja järjestelmällisen työn, jota tehtiin lasten, päiväkotien ja perheiden kanssa.

– Kyllä vanhat ennakkoluulot karisivat ja arvostus lähetystyötä kohtaan nousi huimasti, Paula Li-

imatainen summaa näkemäänsä.

Syyskuun loppupuolella toteutella vajaan kahden viikon matkalla ehdittiin tutustua myös paikalliseen seurakuntaelämään. Botswanan toiseksi suurimman kaupungin, Francistownin, seurakunnan jumalanpalvelus oli Liimataisille suuri elämys.

Vanhat ennakkoluulot karisivat.

– Eroa on kuin yöllä ja päivällä, kun sitä verrataan meidän suomalaisten jumalanpalvelukseen, toteaa Antero Liimatainen. Afrikkalaiseen tapaan käytössä ovat urkujen sijaan erilaiset rummut ja helistimet. Riemukkaalla laululla ja tanssilla on myös oma

merkittävä paikkansa. Yllättyneitä Liimataiset olivat myös pitkistä puheista, lyhyillä kun ei siellä todennäköisesti saisi jumalanpalvelusta edes aikaan.

Botswanaassa köyhyydestä ja puutteesta huolimatta ihmiset olivat iloisia ja he toivottivat vieraat tervetulleiksi ihan kaikkialle. Liimataisten mielestä tästä olisi meillä paljon opittavaa. Nyt he haluavatkin löytää tavan, jolla voisivat itse auttaa tutuksi käyneitä ihmisiä.

– Vällillä tuntui kuin olisi itse ollut mukana luontoelokuvassa, kokenus päihitti jopa aiemmin tekemämme Kenian safarin, Paula Liimatainen täydentää.

Mitäs sitten, jos pimeinä talvi-iltoina Vaajakosken suunnalta, Liimataisen kodista alkaa kuulua erikoisia ääniä?

– Kyllä se varmaan menee matkan piikkiin, jos innostumme harjoittelemaan afrikkalaisille naisille tunnusomaista riemukasta ja suovaa, jotkut jopa huomattavasti enemmän, Antero Liimatainen toteaa.

Kuivusta voi päätellä, että Botswanan ystävälliset ja vieraanvarai-

set ihmiset, luonto ja eläimet tarjosivat enemmän kuin etukäteen kukaan osasi odottaa. Norsu- ja puhvelilauumat sekä leijonat ja krokotiilit, saivat elää luonnossa villinä ja vapaina. Uhkaavilta tilanteiltakaan ei kokonaan välttytty, koska eläimet olivat niin lähellä.

– Vällillä tuntui kuin olisi itse ollut mukana luontoelokuvassa, kokenus päihitti jopa aiemmin tekemämme Kenian safarin, Paula Liimatainen täydentää.

Mitäs sitten, jos pimeinä talvi-iltoina Vaajakosken suunnalta, Liimataisen kodista alkaa kuulua erikoisia ääniä?

– Kyllä se varmaan menee matkan piikkiin, jos innostumme harjoittelemaan afrikkalaisille naisille tunnusomaista riemukasta ja suovaa, jotkut jopa huomattavasti enemmän, Antero Liimatainen toteaa.

Kuivusta voi päätellä, että Botswanan ystävälliset ja vieraanvarai-

Kolumni

Armoa isille

Lapset, perhe ja puoliso. Näihin suomalainen mies haluaisi käyttää enemmän aikaa. Ei hassumpaa. Vielä 1980-luvun lopulla kärjessä olivat kalastus, metsästys ja remontointi. Muutos on merkittävä. Sama näkyy kotitöiden taisempaan jakautumisena sukupuolta kesken. Isät tekevät kotitöistä jo noin 40 prosenttia ja pian puolet. Isyysvapaiden käytökin on lisääntynyt, vaikka vielä olemme jäljessä muita Pohjoismaita. Suomessa isät käyttävät vanhempainvapaista alle 10 prosenttia, Islannissa jo kolmanneksen. Kyse ei ole niinkään isien tahdosta, vaan enemmän vapaajärjestelmän toimivuudesta, työnantajien ja naisten antamasta kannustuksesta isille sekä isien omasta rohkaistumisesta.

Miten rohkaista? Miten murtaa hoivan ja kasvatuksen maailman lasikattoja? Moni isä kokee tutkimusten mukaan ohipuhumista lapsiperheiden palveluissa. Kun kutsu käy ”äitiys- ja lastenneuvolaan”, voi kysyä, onko isä unohdettu ja olisiko viisaampaa puhua perheneuvolasta? Kerran eräs isä soitti ja esitti minulle toiveen. Hän pyysi, että neuvoloissa olisi aina tuoli myös isälle. Hän oli seisoskelut nurkassa. Ei ehkä häpeässä, mutta kysymysmerkillä paikastaan kuitenkin.

Kun itse menin aikoinaan lapsukaiseni kanssa suuhygienistin vastaanotolle, sain unohtumattoman kokemuksen. Ensimmäinen kysymys oli: ”Missä on äiti?” Kerroin äidin olevan töissä. Kotvan päästä kysyttiin: ”Kuinka usein äiti pesee lapsen hampaat?” Tähän totesin hieman alleviiva-ten, että molemmat pesemme, aamuihin illoin. Kun lopuksi tämä sinänsä hieno ammatillainen pyysi välittämään esitteen äidille, olin liittynyt joukkoon miehiä ja isä, jotka kokevat ohipuhumisen.

Kyse ei lopulta ollut vain minusta. Kyse oli äidistä, joka haluttiin laittaa perheen hoivavastuun ylimpään vaativuusluokkaan. Roolit olivat ennalta jaetut ja annetut. Silloin ei tarvinnut nähdä perhettä ja vanhempaa sellaisena kuin on.

Armoa on siellä, missä ihminen tulee kohdatuksi sellaisena kuin on. Luottamusta syntyy siellä, missä ihminen tulee kohdatuksi ihmisenä, ei vain ryhmänsä edustajana. Tämä on lapsen ja perheen etu.

Tuomas Kurttila
Lapsiasian-
valtuutettu

Tänään rukoilen

Työttömyys uhkaa

Monen tutun työpaikalla on taas YT-neuvottelut. He ovat huolestuneita toimeentulonsa puolesta.

Anna voimia heille ja heidän perheilleen.
nainen 34 v.

Tiina Ask & The Great Old Bandin motto on jotain vanhaa, jotain lainattua ja jotain sinistä. Yhtyeen esiintyminen on yhtä aikaa elämäniloista ja kaihoisaa ja samalla tietoisien teatralaista.

KOLME BÄNDIÄ, YKSI ISÄNTÄ

Kuokkalan kirkossa 3 bändiä, 3 levyä -keikalla päästään juurille. Roots-henkinen musiikki kohtaa yhteisöllisyyden, jossa ei muistella kirkkokuntien, painotusten, perinteiden tai oppien eroja.

JANNE KÖNÖNEN teksti
3 BÄNDIÄ kuvat

Kun luterilaisen kirkon piispat julkistivat alkusyksystä kuusi teesiään kristittyjen yhteydestä, he tuskin arvasivat ajatustensa saavan piakkoin amerikkalaisen countryn, rockabillyn ja kotimaisen folkin tuksen.

Piispat kutsuivat teeseillään kirkon jäseniä mukaan keskusteluun, vahvistamaan kristittyjen yhteyttä. Tiina Ask & The Great Old Band, Lax Co, Wonderful Land aikovat esiintymisillään Kuokkalan kirkossa näyttää, miten musiikki soljuu opillisista eroavaisuuksista huolimatta.

Keski-Suomen kristillisyydessä on perinteisesti arvostettu eri uskonuunnista tulevia. Gospelia soittavat eivät ole muodostaneet raja-aitoja ja kristittyjen yhteyden viikolla on silläkin Jyväskylässä pitkät perinteet.

Luterilaisuutta Kuokkalan konsertissa edustaa **Tiina Ask** bändineen. Ask, siviilissä **Asikainen**, kertoo uuden levynsä laulun *Ei oo muuta kuin Jeesus* kiteyttävän konsertin teeman.

Kyseessä on amerikkalaisen gospelmusikko **Washington Phillipsin** (1880–1954) klassikkobiisin käännös.

– Alkuun olin erittäin varovainen tarttumaan tähän biisiin. Alkuperäisessä, monisäkeistöisessä laulussa käydään läpi erilaisia kirk-

kokuntia ja niiden painotuksia.
– En halunnut kuitenkaan ottaa lähtökohdaksi eri kirkkokuntia tai herätysliikkeitä, vaan enemmän erilaiset asenteet ja suhtautumistavat uskonnollisuuteen ja lempeän, kätkeymään huumorin, Asikainen valottaa.

Tiina Asikainen kasvoi avarakatseiseen kristillisyyteen itse jo varhain. Hän vietti varhaiset lapsuusvuotensa Swakopmundissa Namibiassa, samoissa maisemissa jossa suomigospelin kaksi suurta legenda **Pekka Simojoki** ja **Jaakko Löytty** ensimmäisen kerran heläyttivät kitaroittoa.

Mutta ennen muuta Asikainen sanoo olevansa kotoisin Kainuun takamailta, pieneltä Hyrynsalmen kirkonkylältä. Yli puolet elämästään hän on asunut nykyisellä kotipaikkakunnallaan Jyväskylässä ja toistakymmentä vuotta Vaajaviran, Kanavuoren, Pandan ja junaradan vierellä.

– Olen ammatiltani opettaja, kolminkertainen äiti ja perheen kaksinkertainen kissaemo. Mieheni **Hannes** on lappeenranta-laislähtöinen muusikko ja kitaransoitonopettaja, Asikainen kertoo.

Hannes soittaa kanttorina Toivakan kirkossa ja Gospel Covertaren taittoivat heidän kokemiaan tunteja erityisellä tavalla.

Old Bandissa, jonka mikrofonin takaa Tiina eräänä päivänä yllättäen löysi itsensä.

– Olen elänyt aikuisena pitkiä kausia ilman elävää musiikkia, mutta pystyin silloinkin kirjoittamaan. Runoja olin kirjoittanut nuoresta pitäen, mutta omien laulujen teko alkoi vasta lähes kolmekymppisenä.

”Laulan ikään kuin itseäni Jumalalle.

– Musiikin avulla tulen tienneeksi, mitä minulle kuuluu ja sain runoja tehdä paremmin yhteyden tuntoihini. Tunteet ovat aina olleet minulle arvoitus, koetinkivi, sudenkuoppa ja siunauksen lähde. Laulan ikään kuin itseäni Jumalalle tai suhdettani Jumalaan. Sitä ajattelen myös *Raamatun* psalmien ovelan.

Asikainen kertoo aluksi jollain tavoin hävenneensä omia, yksinkertaisia pitämäänsä lauluja ja lauluääntäänkin, mutta rohkaistuneensa vuosien varrella.

– Uskoni vahvistui kun aika ajoin löytyä kuulijoita joille laulut sanoittivat heidän kokemiaan tunteja erityisellä tavalla.

Valmiiden laulujen lepuutusvaihe kesti kuitenkin lähes toivotto-

Lax Co on juurimusiikin syvistä vesistä ammentava, hengellistä musiikkia esittävä trio.

Tiina Asikainen on kirjoittanut runoja nuoresta pitäen, mutta omien laulujen teko alkoi vasta lähes kolmekymppisenä.

man pitkään. Neljäkymmenen rajapyykin lähteydessä Asikainen oli jo haudannut ajatukset itseltään esiintyvänä artistina.

– Olin tehnyt Kivisydän-yhtyeellemme singlen *Miten löydän takaisin* vuonna 2008, mutta joistakin keikoista ja rohkaisevasta palautteesta huolimatta lauluni eivät lähteneet sen enempää lentoon. Keskityin perhe- ja työelämään sekä vanhan talon remonttiin ja joihinkin seurakunnan luottamustoimiin. Lauloin kyllä joskus, jos joku pyysi.

Kesäkuussa 2013 Asikainen koki elämänsä yllätyksen laulaessaan naapurikirkon tilaisuudessa pari omaa lauluun. **Aki Liukko**, countrymusiikin ystävä ja syväkuuntelija, vakuuttui lauluista ja ehdotti levyntekoa.

– Hänestä tuli levyn kustantaja, tukija ja primus motor, jonka tuen ja kontaktien avulla saatiin perustettua The Great Old Band ja laulu-ura lähtikin uudelleen lentoon, ihmettelee Asikainen itsekin muusikkouransa yllätyskäännettä.

”**Jotain vanhaa**, jotain uutta, jotain lainattua ja jotain sinistä”, on vaajakoskelaisen The Great Old Bandin motto. Bändin tarkoitus on Asikaisen mukaan ammentaa vanhasta amerikkalaisesta gospelin juurimusiikista.

Tuoreen Vaeltajan tie -levyn sisällöstä puolet on Tiina Askin lauluja ja loput amerikkalaisia countryklassikoita viime vuosisadalta, muun muassa *Autathan mua* (*Help me Lord*), *Taiwaaseen* (*I'll fly away*) ja jo mainittu *Ei oo muuta kuin Jeesus* (*Denomination Blues*).

Bändi ammentaa perinteestä, mutta esiintyminen on yhtaikaa sekä elämäniloista että kaihoisaa, tietoisien teatralistakin ilmaisu.

– *Vaeltajan Tielle* haluttiin alusta pitäen kaihoisien sävellysten rinnalle lisää tuntuvasti elämäniloisempia kappaleita. Etsimme gospelmusiikin varhaisia esikuvia countryn parista, Asikainen kertoo bändin musiikillisesta tutkimusretkestä.

– Olin aiemminkin tehnyt käännöstekstejä ja ne antoivat itseluottamusta omalle tavalleni ja tyylileni sanoittajana, joten tartuin rohkeasti tunnettuihin countryklassikoihin tehdäkseen niihin uudistettuja, itseäni koskettavia käännöksiä.

Tiina Ask & The Great Old Bandin tulkitsemia klassikoita kuunnellessa voi hyvin kuvitella, etteivät niitä tehneet amerikkalaisen juurimusiikin legendat suinkaan pahastuisi. Enemmänkin tahtoisivat jammata mukana.

Jokaisella kirkkokunnalla on omat periaatteensa, traditiionsa ja tietyt raamatuntulkinnan korostukset, joista halutaan pitää kiinni. Asikainen kokee, että yhdessä laulaminen on yhdessä rukoilemista.

Wonderful Land pyrki musiikin lisäksi aitoon vanhan ajan tunnelmaan myös live-esiintymisissä: lavalla nähdään fiftarikampauksia, kellohameita, tummiin pukeutuneita herrasmiehiä ja vanhoja soittimia.

– Itse koen sellaisen jopa vieläkin merkittävämmäksi henkilökohtaiseksi tunnekokemukseksi kristittyjen yhteydestä kuin ehtoollispöydän, joka teologisesti kai on se tärkein yhteyden muoto.

– Uskon nimenomaan ruohonjuuritason yhteistyöhön ja persoonien ja ihmisten väliseen vuorovaikutukseen. Kunnioitusta on molemmin puolin ja yhteistyö onnistuu.

Kristinuskon historia on kuitenkin täynnä pirstoutumista ja myös taistelua harhaoppeja vastaan. *Ei oo muuta kuin Jeesus* -laulu muistuttaa, että Kristus on kuitenkin tärkein.

Mutta Kristustakin voidaan tulkita monin eri tavoin. Lakkaavatko asiat jossain vaiheessa olemasta ”kristillisiä”, mikäli riittävän kauas uskon ytimestä mennään?

– Jossain varmaan raja itselläniikin kulkee, missä haluan olla mukana ja missä en. Toisille rajat ovat tiukemmat, toisille avarammat riippuen taustoista.

– Pitäisi määritellä tuo ”kristillisyyks”. Minulle se tarkoittaa sitä, että Jeesus on kuollut syntieni puolesta, jotta voisin olla vapaa orjuudesta. En voi itse pelastaa itseäni.

Käytännön elämässä kristillisyys taitaa näkyä siinä, miten elää rakkaudessa ja anteeksi antamisessa, arjessa, työssä ja perhe-elämässä.

Kuokkalan keikalla oppisuun-

tien perään ei kysellä.

– Toivon että tulee sellainen tunne, että olemme kaikki samaa sakkia ja voidaan iloita hyvästä musasta. Toivon että ihmiset lähtevät kiitollisella mielellä kotiin ja miettivät, että kylläpä kannatti lähteä kirkkoon.

Kuokkalan konsertissa julkaistaan kolmen bändin uutuuslevyt

JANNE KÖNÖNEN teksti

Wonderful Landin musiikissa yhdistyvät vanhat ja tutut, välillä myös jo unohtuneet hengellisen musiikin klassikot 50- ja 60-luvun pop-, rock- ja rautalankamusiikkiin.

Bändin ohjelmistoon kuuluu sekä kotimaisia että ulkomaisia uudelleensovitetuita gospelihelmiä, joita ovat aiemmin versioineet esimerkiksi Pro Fide, **Elvis**, **Johnny Cash** ja The Joystings.

Sovitusten ja soundien lisäksi aitoon vanhan ajan tunnelmaan pyritään myös live-esiintymisissä: lavalla nähdään fiftarikampauksia, kellohameita, tummiin pukeutuneita herrasmiehiä ja vanhoja soittimia.

Lax Co on jyväskyläläinen, myös juurimusiikin syvistä vesistä am-

Katso video.
Tiina Ask &
The Great
Old Band:
Ei oo muuta
kuin Jeesus

mentava, hengellistä musiikkia esittävä trio. Välillä bändi tunnelmoi suomalaisen kansanmusiikin metsäisen hämyisissä tunnelmissa, ja seuraavana hetkenä hypätään menojalka vipattaen bluegrassin maisemiin.

Vaikutteita bändi on hakenut myös bluesin ja jopa juutalaismusiikki kletzmerin suunnilta. Bändin ohjelmisto koostuu uunituoreista omista kappaleista ja hengellisen musiikin klassikoista, joista monet ovat saaneet bändin käsittelyssä aivan uudenlaisen ilmeen.

Kolme bändiä, kolme levyä -konsertti Kuokkalan kirkossa su 9.11. klo 18.
Esiintyjät: Tiina Ask & The Great Old Band, Lax Co ja Wonderful Land

Iiris haluaa tehdä muovailuvahapalloja ennen uloslähtöä. – Arki muovautuu meillä paljon yhteisen touhuan kautta, Jukka Kriikkula kertoo.

ISÄN KANSSA

SAMI SAARENPÄÄ kuvaa
SAMI SAARENPÄÄ,
KAARINA HEISKANEN teksti

Laukaan Vihtavuoressa asuva **Jukka Kriikkula** (32 v) päästi kuvaajan taltioimaan, miltä elämä näyttää kaksilapsisessa perheessä tavallisena torstai-iltapäivänä. Samalla Kriikkula kertoi, miksi isyys voi tuntua arkenakin arvokkaalta. Kriikkulan lapset ovat kolmevuotias **Iiris** ja ja kolmekuinen **Leo**.

– Jos arjen keskellä ravistaa itseään ja huomaa, millaisen lahjan on lasten myötä saanut, ei voi muuta kuin nöyränä ihmetellä kuinka onnekas saa olla, ihmettelee isä.

Syksyiseen iltapäivään mahtuu muovailuvahaa, nallepainia, ruokarokousta ja ulkoilua. Pukeminen kehittää kärsivällisyyttä ja ulkona liikkuminen auttaa hämmästelemään maailmaa, Kriikkula on huomannut.

– On mahtavaa ihmetellä yhdessä ympäröivää maailmaa. Kun

asioita pohtii yhdessä jo varhain, on varmasti isänä luontevampaa olla tukena myös myöhemmissä vaiheissa, kun lapsen elämään esimerkiksi koulun alkaessa tulee paljon uutta, Laukaan Leppäveden koululla opettajana toimiva isä mietiskelee.

Isänpäivää juhlistaan ensi sunnuntaina. Isänpäivä on äitienpäivää nuorempi juhla. Liputuspäiväksi se on Suomessa vakiintunut vuodesta 1987 lähtien.

Isänpäivää vietetään eri maissa eri aikoina. Suomessa ja muissa Pohjoismaissa Tanskaa lukuunottamatta isänpäivää vietetään marraskuun toisena sunnuntaina, samoin kuin Virossa.

Esimerkiksi Venäjällä ei vietetä varsinaista isänpäivää lainkaan. Lähin vastine on vuosittain 23.1. vietettävä isänmaan puolustajan päivä. Päivä on kuitenkin luonteeltaan enemmän miesten kuin isien päivä.

Maailmanlaajuisesti yleisin päi-

vä viettää isänpäivää on kesäkuun kolmas sunnuntai.

Joissakin katolisissa maissa päivää vietetään katolisen pyhimyskalenterin mukaisena Pyhän Joosefin päivänä, joka on 19. maaliskuuta.

Jyväskylän seurakunnan kirkoissa isänpäivää juhlistaan muun muassa täytekakkukahvein. Huhtasuon kirkon soppamessussa on mukana Halsilan kirkon lapsikuoro ja lapsityön väkeä. Messun jälkeen tarjoillaan keittolounas ja kakkukahvit. Myös Kuokkalassa on keittolounas.

Kirkkokahveja ja täytekakkua on tarjolla messun jälkeen Keltinmäen kirkossa, Kortepohjan seurakuntakeskuksessa ja Korpilahden kirkossa. Palokan kirkossa kakkukahvit nautitaan kansanmuusiikkimessun jälkeen.

Vesalan leirikeskuksessa isät ja perheet pääsevät nautiskelemaan maastolounasta Syvälahden laavulla. Päivää vauhdittaa poni.

Jukka Kriikkula ja kolmevuotias Iiris Kriikkula aloittivat yhteisen harrastuksen: nallepainin, jonka järjestää Harjun Woima. Iiriksen alun arastelun jälkeen temput sujuvat myös kotona. – Lapset taitavat kokea yhteisen ajan konkreettisen rakkaudenosoituksena, Jukka Kriikkula toteaa.

– Lasten myötä kärsivällisyys saa tilaisuuden kasvaa, Jukka Kriikkula virnistää yrittäessään pukea Iiristä. Isä on aina mukava ihmiskäsipeilyteline.

Oksat, kävyt, korret, siemenkodat ja kaikki muu eriskummallinen. – On mahtavaa ihmetellä yhdessä ympäröivää maailmaa.

Aurinko laski Vihtavuoressa torstai-iltapäivällä kello 16 jälkeen. Metsään laskeutuu salaperäinen hämy.

– Isänä on monesti tilanteita, joissa omat keinot ja voimat loppuvat. Lasten on hyvä nähdä, että myös minulla on mahdollisuus turvautua Jumalaan.

– Kun huomaa, millaisen lahjan on lasten myötä saanut, ei voi kuin nöyränä ihmetellä kuinka onnekas on, ihmettelee isä. Vasemmalla Leo, 3kk.

VÄLITETÄÄN toisistamme, mutta myös **ASUNTOJA** ja **KOTEJA**

Soita heti, arvioin asuntosi ilmaiseksi! Välityspalkkio 3,3 %.

KOTI ja Kontu LKV

Saul Lintupuu, LKV, LVV, NTM
p. **0458 856 456**
kotijakontu.fi

Eero Kuusela

Samat arvot epulla ja eläkkeellä!

Numero 12 – helppo muistisääntö on TÄYSI TUSINA

Aktiiviselle toimijalle kirkon ja meidän kaikkien hyväksi.

EkoCenter Noutopalvelu 020 712 1580

KIRPPUTORIT **MONTIPUOLISET VALIKOIMAT & EDULLISET HINNAT**

Vaatteet Huonekalut Kengät
Astiat Kirjat yms.

KANKITIE Kankitie 10 020 712 1580
HARJUNPORRAS Gummeruksenkatu 13 040 756 3303
MUURAME AUTOTALO Punasilantie 4 040 545 0353

Kannamme toistemme kuormia.

Terhi Pulli **30**

www.terhipulli.fi
Jyväskylän seurakunta, Kokoomus ja sitoutumattomat-yhteisistä

Jarmo Nahkamäki

Yhteiseksi hyväksi

Kuljetuspäällikkö eläkeläinen Peruskristitty **55**

LAKIASIAINTOIMISTO VARATUOMARI RIIITA KIVELÄ

p. 0500 545 689, 014 645 234
Vapaudenkatu 40-42 40100 Jyväskylä
laki.riitta@kolumbus.fi
www.kivela.fi

- perunkirjoitukset • kaupat
- lahjat • testamentit ym. lakiasianne
- palvelua myös kotikäynteinä

HIEROJA - KUPPARI

JALKOJEN HOIDON AMMATITUTKINNON SUORITTANUT **Sirkku Lahtinen**
Väinökatu 7 A 4
Puh. 615 220, 0400-647 547

KotiData

0600 950 50
1,48€/min+pvm/mpm

Autamme tietokoneasioissa. Myös asiakaskäynnit!
Vaihe 040 750 7550

Juhlan Päikä

Pito- ja juhlapalvelu **PUNAINEN PIRTTI**

Ilmarisenkatu 20, 40100 Jyväskylä
p. (014) 378 1802 www.punainenpiirtti.fi

Palveleva puhelin

Vuoden kristillinen kirja tulee Jyväskylästä

KAARINA HEISKANEN teksti

Vuoden kristillinen kirja 2014 on **Jouni Tillin** teos *Suomen pyhä sota*, papit jatkosodan julistajina. Kirja kuvaa elävästi pappien ristiriitaa jatkosodassa. Miten toimia, kun esivalta käsklee tappamaan? Yhteiskuntatieteiden tohtori Jouni Tili (s. 1979) on valtio-opin tutkija Jyväskylän yliopistossa. Tillin mielenkiinnon kohteina ovat uskonnon ja politiikan välinen suhde, sotiin liittyvä historiapolitiikka sekä uskonnollinen retoriikka.

Kirjailija, äidinkielenopettaja **Pauliina Rauhalan** valitsi kilpailun voittajan, joka julkistettiin Helsingin Kirjamesuilla.

Suomen pyhä sota kuvaa elävästi pappien ristiriitaista tilannetta jatkosodassa: miten kristityn pitää toimia, kun esivalta käsklee tappamaan? Viides käsky kielsi tappamisen, mutta voiko sota olla oikeutettu?

Talvisodassa oli ollut kyse puolustautumisesta, mutta jatkosodassa Suomi hyökkäsi. Perustelakseen sodankäynnin papit alkoivat puhua pyhästä sodasta, ristirekstä Itä-Karjalaan. 1940-luvun Suomessa uskonnollinen retoriikka oli useimmille tuttua, pappeja pidettiin arvossa ja heidän sanaansa kuunneltiin. Pappien pu-

heissa sodan tarkoitus oli myös vastustaa antikristusta, bolsevismiä – sota oli hyvän ja pahan taistelua. Kun sodan suunta kääntyi, saarnatkin muuttuivat. Tappiot johtuivat synnistä ja aluemenetykset olivat Jumalan rangaistus.

Kirja tarjoaa poikkeuksellisen näkökulman jatkosotaan. Papit tasapainoilivat päättäjien ja sotilaiden välissä – valoisat taistelutahtoa ja lohduttivat vastoin käymisissä mutta myös muokkasivat sotilaiden mielialoja tukemaan Suomen kuolessaikin tavoitteita.

Suomen pyhä sota on ajankohtainen ja ajatuksia herättävä teos uskonnollisen kielen merkityksestä sodassa. Alussa kieli oli hurmoksellista. Jumalan valittu kansa kävi pyhää sotaa antikristusta vastaan, ristiretken päämäärä oli itäisen Karjalan luvattu maa. Kun sota-ohjelmi kääntyi, saarnoissa siirryttiin jeremiadiin eli valitusvirteeseen. Yksilöiden synnit ja höltynyt moraalit olivat syynä tappioihin, Jumala kuritti ja rankaisi.

Kirja tarjoaa kiinnostavan näkökulman jatkosotaan. Teos osoittaa, kuinka erottamattomasti uskonnollinen ja isänmaallinen julistus kietoutuivat yhteen. Se nostaa esiin yleisen uhriretorikan ja julman sotatodellisuuden väli-

sen ristiriidan. Se johdattaa pohdittuun kysymykseen oikeutetusta sodasta kristillisessä perinteessä. Se näyttää hätkähdyttävällä tavalla, kuinka suurten kollektiivisten kertomusten jälkeen syyllisyys ja vastuu jäivät yksilön kannettavaksi, Rauhalan perustelee.

Voittaja palkittiin 2 000 euron palkinnolla. Kristilliset kustantajat ry:n järjestämä kilpailu oli avoin kaikille kustantajille. Teoksen on kustannut Atena Kustannus Oy.

Yleisöäänestyksen voitti *Lasten Katekismus*, jonka on kirjoittanut espoolainen pastori **Antti Siukonen** ja kuvittanut **Harri Heikkänen**.

Pauliina Rauhalan mukaan *Lasten katekismus* on poikkeuksellisen vahvasti kiinni nykylapsen arjessa. *Lasten katekismuksen* on kustannut Lasten keskus. Kirjassa on arkielämän makua, tilaa lapsen pohdinnalle, huumoria ja silmäkulman pilkettä. Harri Heikkasen vauhdikas kuvitus on täynnä katsottavaa ja tutkittavaa.

Kirja ei ole viilailtu kammioiden eikä konsiileissä vaan leikkien äärellä, hiekkalaatikon laidalla ja kotisohvalla. Työ on keskeytynyt milloin mihinkin – siihen kun isän piti tulla pyyhkimään tai siihen kun kuopuksen päivän loppuivat, Antti Siukonen sanoo.

KUULUTUS SEURAKUNTAVAALEISTA

Jyväskylän seurakunnassa toimitetaan 9.11.2014 seurakuntavaalit, joissa valitaan vuoden 2015 alusta alkavaksi nelivuotiskaudeksi 39 jäsentä kirkkovaltuustoon. Vaalit aloitetaan Taulumäen kirkossa 9.11.2014 kello 11.00. Äänioikeutettu, 15.8.2014 tämän seurakunnan läsnä olevaksi merkitty ja 16 vuotta viimeistään 9.11.2014 täyttävä seurakunnan jäsen saa äänestää seuraavassa seurakunnan äänestyspaikassa

Taulumäen kirkko, Lohikoskentie 2, Jyväskylä, 9.11.2014 klo 11–20.

Seurakuntavaalista ja äänestyspaikasta löytyy tietoa myös seurakunnan kotisivuilta osoitteesta www.jyvaskylanseurakunta.fi sekä osoitteesta seurakuntavaalit.fi.

Jyväskylä 1.10.2014
Jyväskylän seurakunnan vaalilautakunnan puolesta
Puheenjohtaja Armas Laatinen

Jyvasseudun palveluoperaatio Saapas etsii uusia vapaaehtoisia päivystäjiä

Saapas perustuu vapaaehtoisuuteen, luottamukseen ja avoimuuteen sekä yleiseen auttamisen velvoitteeseen. Saappaan tavoitteena on kohdata nuoria erilaisissa elämäntilanteissa ja toimia siellä missä nuoret ovat (katu, puistot, festarit ja nettimaailma). Saapas päivystää Jyvasseudulla perjantaisin ja juhlapäivien aattona. Päivystyksen tukipiste on Aseman pysäkki, Hannikaisen. 27–29. Uusien vapaaehtoisten koulutukseen pääsevät kaikki tehtävään sopivat täysikäiset, jotka täyttävät 18 vuotta viimeistään 1.3.2015. Koulutukseen osallistujat haastatellaan ennen koulutuksen alkamista. Koulutus kestää kolme viikkoa ja kahden päivän lisäkoulutuksen Nettisaapasta varten.

Koulutusviikonloput
Katu ja festarit: 14.11.–16.11.2014 Mutanen, 12.12.–14.12.2014 Vesala ja 16.01.–18.01.2015 Koivuniemi (Ea-koulutus)
Nettisaapas: 12.12.–14.12.2014 ja 7.2.–8.2.2015 Vesala
www.saapas.fi
Lisätietoja ja ilmoittautumiset erityisnuorisotyön ohjaaja Petri Grönholm 040 5098 060

IHMISTEN KYLÄ – Jyväskylä

GÖÖS RITTA-LIISA Eläkeläinen Leppälähti	HIRVONEN LEENA Lehtori Tikkakoski	HOKKANEN-OJA TIINA Opiskelija, HuK Palokka	IKKALA MARKKU Yrittäjä, YTM Nisula	ILKKA PÄIVI Lastentarhanopettaja Kivilampi	ISOMÖTTÖNEN KATJA Markkinointisihteeri Vaajakoski	JYLÄNKI TOMI Energiatehokkuus- asiantuntija Vesanka	KANKAINEN EIJÄ Yrittäjä Korpilähti	KANNINEN JUUKA Kirjoittaja Kypärämäki	KOSKELA ANTTI Erikoishuomas- teknikko, toimitus- johtaja, Palokka	KUUSELA EERO Eläkeläinen Keskusta	LAIJUNEN HEIMO Hallintoylläkäri Kypärämäki
LAMBERG MARKKU Yrittäjä Nisula	LAURILA RIKU MM Holsti	LINNA PAULA Yrittäjä, KTM/ VTM Kortepohja	LOHI JUHANI Oikeustieteen yliopettaja Sammallahti	LOUHI JOHANNA Myyntineuvottelija Keskusta	MALINEN SARI Metsätalousinsinööri, eläkeläinen Oravassari	MALMBERG SARI Hammaslääkärin, yö-merkonomi Tuohimutka	MURISOJA HANNU Yrittäjä Keskusta	NIEKKA PENTTI Rehtori, KM Keskusta	NIINISTÖ SOSIONOMI (AMK) Viitanen	NYMAN PIA Pääsihteeri, YTM Jyskä	PAANANEN MARIKA Palvelujohtaja Jyskä
PAKKA MARJO Opettaja, oikeus- tieteen opettaja Palokka	PETRESCU PIRO Kosmetologi Halssilänmäki	PIIKONEN PII Yrittäjä Keljonkangas	POHJOLA JUHANA Kouluttaja, YTT Keskusta	PULLI TERHI Lähilohi Lohikoski	PYKKÖNEN MIKKO Sosionomi (AMK), yhteiskuntatieteiden opettaja, Palokka	RAHNKONEN ANNE Kielenopettaja, FM Rantue	ROUHAINEN EEEVA-KAISA Yrittäjä, FL Vaajakoski	RUSKO HEIKKI Professori emeritus Säynätsalo	RÄTTY EERO Yliopistonlehtori, eläkeläinen Keskusta	SAHLBERG ARJA Opettaja, YTT Korpilähti	SALOHEIMO OLLI Ylihammaslääkärin Kuokkala
SALONEN PERTTI Insinööri Mannila	SIPILÄ RIKU Yrittäjä Palokka	SOMPA MAURI Sosiaalinen Lohikoski	SUONPERÄ JUHANA Ervast evp Lutako	TEMONEN JONNA Liikuntatieteiden yo, opettaja Keskusta	TENHUNEN MIKKO Myyntiedustaja Kuokkala	TOIVAINEN EIJÄ Hammaslääkärin Säynätsalo	TOLONEN MARKO Hankintainsinööri Halssila	TUOMI-SORJONEN PIA Kouluttaja, KTM Kuokkalampelo	VENÄLÄINEN JUHANA Opettaja Mattilampelo	WILHELMIS PIPSA Toiminnanjohtaja Älyä	YLIMÄUNU VEERA Yhteiskuntatieteiden yo, opettaja Keskusta

Kokoomus ja sitoutumattomat

www.kokoomusjkl.fi

Ehdokkaamme seurakuntavaaleissa IV Keskusta ja sitoutumattomat 74 – 104

ANU ALENIUS-TAIPALUS erityisluokanopettaja, KM Korpilähti	AIMO ASIKAINEN ylikonstaapeli, eläkeläinen Vaajakoski	YRJÖ DAMSKÄGG lukion rehtori, FM Vaajakoski	MATTI EEROLA metsätalousinsinööri, eläkeläinen Kortepohja	EVA HARJULA järjestösihteeri, VTM Lohikoski	LIINA HAURU opiskelija Keskusta	PAULI HINTIKKA ylikonstaapeli, eläkeläinen Vaajakoski	KEIJO HÄKKINEN linja-autonkuljettaja Kuikka	HELI HÄMÄLÄINEN yliopiston tuntiopettaja Kortepohja
TUULA IKKELA-KOSKI oppimispäällikkö, KM Ristikivi	TAPANI KALENIUS rikosylikonstaapeli, eläkeläinen Tikkakoski	MATTI KEKÄLÄINEN yhteiskuntatieteiden maisteri Korpilähti	RAIJA KOLU emäntä, eläkeläinen Puuppola	MARKETTA KORHONEN sosiaalinen, eläkeläinen Keskusta	EIRA KORPINEN professori, emerita Keskusta	SARI KOSKINEN hieroja, perushoitaja Lutako	ILKKA LAAKSO maanmittausinsinööri Keljonkangas	JUHANA LAPPALAINEN diplomi-insinööri Lohikoski
PÄIVI LIIMATAINEN luokanopettaja Vaajakoski	RITA MARTTINEN talousassistentti Mäki-Matti	JUSSI NOKELAINEN kiinteistöhoitaja Korpilähti	RAIJA PEKKARINEN terveydenhoitaja Kuokkala	ANNE-MARIA PERTTULA sosiaalityöntekijä Kortepohja	ERKKI SAVOLAINEN eläkeläinen Ristikivi	ANNIINA SAVOLAINEN laboratorio- analytiikko Palokka	JARI TUUKKANEN diakoni-nuorisio- työnjohtaja, yrittäjä Säynätsalo	HEIKKI TYNKLYNEN Dir.mus. Kirri
PIRKKO WEIJO autonkuljettaja, eläkeläinen Korpilähti	RAIMO VIROLAINEN kirvesmies Kortepohja	KYLLIKKI VUORINEN eläkeläinen Halssila	PERTTI VUORINEN kirvesmies Korpilähti					

Äänestä!

Musiikkia kirkoissa

JUKKA LEPPILAMPI 40-VUOTISKIERTUEELLA TIKKAKOSKELLA

■ 40-vuotistaitelijajuhlavuottaan viettävä Jukka Leppilampi konsertoi Tikkakosken kirkossa 14.11. klo 19. Leppilampi muistetaan 1970-luvulta parhaiten laulajana progeyhtyeessä Tabula Rasa. Leppilampi on palkittu Golden gospel -palkinnolla ja hänet tunnetaan hypnoottisesta ja vangitsevasta äänestään ja tulkinnastaan. Jukka Leppilampea on sanottu Suomen Dylanniksi ja Leonard Coheniksi. Juhlavuonna häneltä ilmestyy uusi levy, jolla on mukana Marzi Nyman Trio.

ANNE KAUPPI SOITTAA LIGETIN ETYDEJÄ TAULUMÄELLÄ

■ Rytimisesti ja tonaalisesti rohkeat Ligetin Etydit ovat uudemman pianokirjallisuuden merkittävimpiä teoksia ja nostavat Ligetin historian parhaimpien säveltäjien joukkoon. Ligetin musiikissa voi kuulla musiikinhistorian, -teorian ja menneiden säveltäjien syvällisen ymmärtämisen ja sisäistämisen. Etydien joukossa on teoksia, jotka ovat kunnianosoituksia muun muassa Indonesian ja Afrikan musiikkikulttuureille. Teokset ovat kauniita ja helposti sulatettavia sekä jazzahntavia. Ligetin Etydejä ei ole esitetty juuri ollenkaan Suomessa, mutta pianisti Anne Kauppi on tuonut ne suomalaisyleisön tietouteen. Kauppi esittää Ligetin Etydit Taulumäen kirkossa lauantaina 8.11. klo 18 alkavassa pianokonsertissa. Ohjelma 15/10/5 euroa.

KOLME BÄNDIÄ, KOLME LEVYÄ ISÄNPÄIVÄN KUOKKALASSA

■ Sunnuntaina 9.11. klo 18 Kuokkalan kirkossa tehdään keskisuomalaista musiikkihistoriaa, kun Lax&Co, Tiina Ask & The Great Old Band ja Wonderful Land julkaisevat samalla myös tuoreet levynsä. Vapaa pääsy. Kolehti Kuokkalan kirkon flygelirahaston hyväksi. Lisätietoja sivuilla 6–7.

PALOMAT JA NAISLAULAJAT TIKKAKOSKELLA

■ Tikkakosken Naislaulajat ja lauluryhmä Palomat konsertoivat Tikkakosken kirkossa sunnuntaina 9.11. klo 18. Kuoroja johtaa Olga Kallio, säestää Angela Simpanen, ohjelma 10 e.

SINFIS KONSERTOIT TAULUMÄEN KIRKOSSA

■ Sinfiksen eli Yliopiston sinfoniaorkesterin konsertissa kuullaan Mendelsin-Hebridit-alkusaitto ja Schumannin a-mollipianokonsertto. Konsertin johtaa Jaakko Antola, solistina Henrik Nissinen. Konsertti kuullaan torstaina 13.11. klo 19. Vapaa pääsy, ohjelma 5 €.

JOULU JO OVELLA, KUOPPAMÄKI ALOITTA LAULUSESONGIN

■ Jukka Kuoppamäen joulukonsertti Ovi jouloun kuullaan Taulumäen kirkossa perjantaina 14.11. klo 19. Konserttিল്പ 35 €.

Synttäreitä ikäihmisille

KELTINMÄEN IKÄIHMISTEN SYNTTÄRIT

■ Keltinmäen alueseurakunnan syntymäpäiväjuhlat (Keltinmäki, Kor-tepohja, Kypärämäki, Kuohu-Ruoke-Vesanka) 23.11. kello 14–16 Keltinmäen kirkolla. Kutsomme sinut Keltinmäen alueseurakuntalaineen, joka täytät 70, 75, 80, 85, 90 tai enemmän. Mukana voi tuoda myös yhden läheisen. Ilmoittautuminen 13.11. mennessä Ainoleena Laitinen 050 549 7026 tai Suvi Leppäpuisto 050 549 7008.

KAUPUNGINKIRKON SYNTTÄRIMESSUN PÄÄLLE JUHLAKAHVIT

■ Keskustan alueseurakuntalainen, joka täytät 70, 80, 85, 90 tai sitä enemmän syys-, loka-, marras- tai joulukuussa 2014: Tule Kaupungin-kirkon messuun sunnuntaina 16.11. klo 10. Messun jälkeen juhlakahvit Vanhassa pappilassa. Voit ottaa mukaan puolison tai läheisen. Tarjoilun vuoksi ilmoittautumiset pe 7.11. mennessä: diakoniatyöntekijät Susanna Halinen 050 340 0665, Lea Pietiläinen 050 549 7027, Auni Pelkonen 050 549 7001.

IKÄIHMISET JUHLIVAT KUOKKALASSA

■ Ikäihmisten syntymäpäiväjuhla to 27.11. klo 13–15 Kuokkalan kirkossa. Kutsomme heinä–joulukuun aikana 70, 75, 80, 85, 90 tai sitä enemmän täyttäviä yhteiseen juhlaan. Voitte kutsua mukaan yhden läheisenne. Ilm. 19.11. mennessä 050 549 7007 tai 050 549 7034.

PALOKASSA KIRKKO, KAKKUKAHVIT JA OHJELMAA

■ Ikäihmisten syntymäpäiväjuhlat pe 7.11. klo 13 Palokan kirkolla. Tervetuloa juhlimaan kaikki palokkalaiset, jotka olette täyttäneet tai täyttätte tänä vuonna 70, 80, 85, 90 tai enemmän. Tarjoilun takia toivomme ilmoittautumista ke 5.11. mennessä, p 040 5609 910 Elna Romar. Mukaan voitte ottaa seuralaisen/saattajan. Klo 13 hartaus kirkkosalissa, jonka jälkeen kakkukahvit ja juhlaojelmaa kirkkotorilla. Juhla päättyy klo 15 mennessä.

SÄYNTÄSALON IKÄIHMISTEN SYNTYMÄPÄIVÄJUHLA

■ Kutsomme kaikki tänä vuonna 70, 75, 80 ja 85 vuotta täyttäneet ja täyttävät syntymäpäiväjuhlaan Säynätsalon seurakuntakodille ma 8.12. klo 13. Voit ottaa mukaan yhden läheisesi tai ystäväsi. Ilmoittautuminen

Tapahtumat

6.11.–20.11.2014

TAULUMÄEN KIRKKO

Pianokonsertti la 8.11. klo 18. Anne Kauppi: Ligetin Etydit. Ohjelma 15/10/5 €. **Sanajumalanpalvelus** su 9.11. klo 10, Palola, Viitala, Hassinen, Lux Auribus, johtaa Kimmo Tuuri. Jumalanpalveluk-sen jälkeen seurakuntavaalien äänestys klo 11–20. Ei messua klo 18. **Konsertti** to 13.11. klo 19. Sinfis, Yli-opiston sinfoniaorkesteri, johtaa Jaakko Antola, solistina Henrik Nissinen. Vapaa pääsy, ohjelma 5 €. **Joulukonsertti** pe 14.11. klo 19. *Ovi jou-luun*, Jukka Kuoppamäki. Liput 35 €. **Messu** su 16.11. klo 18, Saarno, Kärrkäi-nen, Palola, Tiusanen.

HUHTASUON ALUESRK

HUHTASUON KIRKKO
Soppamessu su 9.11. klo 10, Siistonen, Vuorenoja, Halslilan kirkon lapsikuoro, lapsityön väkeä. Messun jälkeen keitto-lounas ja kakkukahvit, vapaaeht. maksu. **Virsi-ilta** ke 12.11. klo 18.30, Mertanen. **Messu ja rippikoulu** pyhä su 16.11. klo 10, Siistonen, Vuorenoja, Malinen. Infoa rippi-kouluilaisille ja heidän vanhemmilleen. **Huoltamo** su 16.11. klo 16, nuorille ja nuorille lapsiperheille. **Tulossa:** Sanan ja rukouksen ilta su 23.11. klo 16 Seppo Juntunen, Tervonen.

Lapset ja perheet:

Kysy vapaita päiväkerhopaikoja 3–6 vuotiaille 050 3018233. **Kierrätysaskartelua** ma 24.11. klo 17.30. **Aikuisten käsityökerho** ti klo 18. **Perhekahvila** ke klo 9.30 + 11. **Perhejumppa** lapsille ja aikuisille to klo 10. Ilm. p. 050 3018233 **Erkkailla**, erityistä tukea tarvitsevien lasten äitien vertaisryhmä to 27.11. klo 17.30. Ilm 050 3235355.

Kouluikäiset:

Maanantaisin:
Sähly klo 17–18, 3–4-luokan pojat. Klo 18–19, 5–6-luokan pojat. Klo 19–20, 7–8-luokan pojat. **Toimintakerho** klo 17.30–19, 1.–4 luokkalaiset tytöt. Tiistaisin:
Sähly lo 17–18, 1–2-luokan pojat. **Liikuntakerho** klo 18–19, 2–4-luokan tytöt.

Nuoret:

Poikien sähly yli 18 v. ma klo 20. **Nuorten sähly** yli 15 v. ti klo 19–21. **Iso-** jatkoois- ja avustajakoulutukset to klo 17.30–18.30. **Nuortenilta** to klo 18.30–20.30.

Menovinkki

Lähde Hettaan kevähangille

Huhtasuon alueseurakunta järjestää hiihtoretken 11.–17. 4.2015 (vko 16). Hinta n. 440 € sisältää kuljetus, majoitus (4 hh), ruoka hotellin Hetan Majatalossa ja lounas matkoilla. Tied. ja ilm. Juha Halonen 050 549 7024.

Ryhmätoimintaa:

Veteraanikuntoliittojiden voimistelu maanantaisin 8.30–9.30. **Pietarin Kilta** miehille ti 18.11. klo 18. *Job ja hänen ystävänsä*, Arto Mikkola. **Torstaitapaaminen** to 13.11. klo 14, Halonen ja 27.11. klo 14, Mertanen. **Työntekijöiden lentopalloa** to klo 14.30–16.30. **MMV-kuoro** to klo 17.30. Tied. 050 5215410. **Naisten jumppa** to klo 18–19.

Diakonia:

Päivystys ti–ke klo 9–10.30, muulloin elina.vepsalainen@evl.fi 050 549 7005.

HALSSILAN KIRKKO

Su 9.11. ei messua Halssilassa. **Naisten päivät** su 9.11. klo 12. Saara Kinnunen, Aino Viitanen, Anneli Mon-

tonen. Musiikki Tauonpaikka.

Leipäsunnuntai su 9.11. klo 16, Saara Kinnunen. Naisten päivän päätöstilaisuus. Musiikki Pasi Heikkilä. **Messu ja rippikoulu** pyhä su 16.11. klo 12, Siistonen, Vuorenoja, Jokiniemi. Infoa rippikouluilaisille ja heidän vanhemmilleen.

Menovinkki

Saara Kinnunen puhuu itsensä arvostamisesta Halslilan kirkon Naisten päivillä 9.11. Saara Kinnunen teemat ovat Itseni vähättelystä itseni arvostamiseen sekä sovinnon teko ihmisuhteissa. Ohjelma alkaa klo 12. Raamattuopeus Aino Viitala, musiikki Tauonpaikka. Leipäsunnuntaissa klo 16 Saara Kinnunen opastaa sovintoon elämän kanssa. Musiikki Pasi Heikkilä.

Lapset ja perheet:

Päiväkerhon mahdollisia vapaita paikoja voi tiedustella 050 4079126. **Lapsiparkki** 2–6-vuotiaille ti klo 9–13.0. Ilm. edellisviikon to mennessä 050 4079126. **Perhekerho** ke klo 9.30–11. **Lapsikuoro** ke klo 17–18. Noin 7–12-vuotiaille. Uudet laulajat tervetulleita! Tied. ilpo.vuorenoja@evl.fi, 0503800608. **Muskarit** 1–4-vuotiaille torstaitaamupäisin. Tied. 050 3409893. **Hukkaperän Pyhis** (pyhäkoulu) kaikenikäisille Hukkaperä 6 D kerhohuoneella parillisten viikkojen tiistaisin klo18–19.

Kouluikäiset:

Toimintakerho ma klo 18, 7–9 vuotiaille tytöille ja pojille. **Toimintakerho** ti klo 18,10–12-vuotiaille tytöille ja pojille.

Menovinkki

Sururyhmä alkaa Halslilan kirkolla

Ryhmä kokoontuu 18.11. alkaen klo 17.30, joka toinen tiistai. Tietoja ja ilmoittautuminen 11.11. mennessä: 050 5497024 tai juha.halonen@evl.fi.

Ryhmätoimintaa:

Torstaitapaaminen to klo 13 (paritt. viikot). **Raamattupiiri** to klo 17 (parill.viikot). **Aamurukouspiiri** ke klo 8–9. **Iloset-kuoro** ke klo 12.30. Tied. 050 521 5410.

Diakonia:

Päivystys: ma–ke klo 9–10.30, muulloin juha.halonen@evl.fi 050 549 7024.

KELTINMÄEN ALUESRK

KELTINMÄEN KIRKKO
Messu su 9.11. klo 10, Vilkkio, Salminen, Lintunen, Kallio, pyhäkoulu, isänpäivän kakkukahvit. **Isänpäivän hartaus** su 9.11. klo 11, Riikirkko Vesala, Laitinen. **Martinpäiväseurat** ma 10.11. klo 18, Osmo Kangas, Vilkkio, ym. Kahvit klo 17.30. **Aamurukous** ti 11.11. klo 8–8.30. **Löytöretkiä Raamattuun: Profeetta Aamos** ke 12.11. klo 18, Pitkänen. **Hiljainen aamurukous** to 13.11. klo 8–8.30. **Rukoushetki** pe 14.11. klo 8.30. **Toivon ja lohdun** osallisuus, seminaari surusta ja saattohoidosta la 15.11. klo 12, Hanna Ekolan konsertti klo 16. **Messu** su 16.11. klo 10, Pitkänen, Salminen, Nieminen, Kallio, pyhäkoulu, kirkkohäivt, perheen sunnuntai. **Aamurukous** ti 18.11. klo 8–8.30. **Leffailla** ke 19.11. klo 18. Pohdintoja elokuvan äärellä elämästä, uskosta ja valinnoista, Jurva. **Hiljainen aamurukous** to 20.11. klo 8–8.30.

Taka-Keljon lähetyspiiri to 20.11. klo 18.30. Koskisola, Ronsuntaipaleentie 547.

Lapset ja perheet:

Päiväkerhot tied. 050 408 8852, 050 412 1514. **Perheolkkari** ke klo 9–11. Kirkkohetki Perheolkkarissa ke 12.11. klo 9.15. **Lapsi- ja perhetyön** tied. 050 340 0639. **Muskarit** tied. 050 340 9898. **Taaperoryhmä** ma klo 14.30–16, tied. 050 408 8852. Huom! 27.10. alkaen aika muuttunut.

Kouluikäiset:

Tied. 050 549 7002. **Kokkikerho** ma 17–18.30 ja ti klo 17.30–19. **Kirkkis** Avoimet ovet alakouluisten olkkari ma ja ke klo 13–16.

Nuoret:

Tied. 050 549 7010, 050 549 7030. **Perusisöskoulutus** ke klo 17. **Jatkoisöskoulutus** ti klo 17.

Ryhmätoiminta:

Lähetyspiiri ma klo 13. **Maahanmuuttajat** ti klo 10–12. **Olohuone** ke klo 13–15. Tarjoilua, vapaaeht. maksu. Tied. 050 549 7032. ke 12.11. **Levyraati**, Taurén. ke 19.11. **Jouluaskartelua** huom. klo 13–17. Voit olla osan aikaa tai koko ajan.

Musiikki:

Näkkäri kuoro kouluikäisille ke klo 15.30. Tied. 050 549 7049. **Seurakuntakuoro** to 18–19.30. Tied. 050 521 5414.

Diakonian päivystys:

Keltinmäen kirkko, Keltinmäentie 10, to klo12–14. Kortepohjan srk-keskus, Isännäntie 4, ti klo 9–11. Muuten ajanvaraukset suoraan diakoniatyöntekijältä. Kallio 050 549 7032, Laitinen 050 549 7026, Leppäpuisto 050 549 7008. Heidi Kallio tavattavissa Keitaalla, to 20.11. klo 11–13.30, tule juttelemaan.

KORTTEPOHJAN SEURAKUNTAKESKUS

Hiljentyösi ryhmä Perjantain Puolipäivä pe 7.11. klo 12.15–14.15. **Raamattu** ja päiväkirja mukaan. Tied. 040 709 4062. **Messu** su 9.11. klo 16, Vilkkio, Lintunen, isänpäivän kakkukahvit. **Pappi paikalla** to 13.11. klo 12.30–13.30. **Puuhamessu** su 16.11. klo 16, Jurva, Nieminen, kahvit. Toimintapisteet klo 15.45. **Kristityiden eläminen** minimi to 20.11. klo 18, *Kaste – suuri juhlapäivä*, Vilkkio. **Pappi paikalla** to 20.11. klo 12.30–13.30.

Menovinkki

Uudet ekavauvaryhmät alkavat tammikuussa

Ekavauva-ryhmä on vertaisryhmä ensimmäisen lapsen saaneille perheille. Toivomme, että ryhmän alkaessa vauva on alle 7 kk. Ryhmät kokoontuvat klo 9–11 Keltinmäen kirkko, Keltinmäentie 10), Kypärämäessä ti alk. 13.1. (Erämiehenkatu 6, katutasen kerhotila) ja Kortepohjassa ke alk. 14.1.2015 (Kortepohjan srk-keskus, Isännäntie 4). Ilm. 10.11.2014 – 6.1.2015 netissä. www.jyvaskylanseurakunta.fi/ ilmoittaudu.

Lapset ja perheet:

Päiväkerhot tied. 050 372 5573, 050 380 0426. **Perheolkkari** ma klo 9–11. Kirkkohetki Perheolkkarissa ma 10.11. klo 9.30. **Lapsi- ja perhetyön** tied. 050 340 0639. **Muskarit** tied. 050 571 5155.

Kouluikäiset:

Tied. 050 549 7002. **Kokkikerho** ti 17–18.30. **Alakouluilaiden olkkari** to klo 13–16.

Nuoret:

Tied. 050 549 7010, 050 549 7030. **Perusisöskoulutus** to klo 17. **Avoimet ovet** ke klo 18.

Ryhmätoiminta:

Lähetyskes käsityöpiiri ke klo 10–12. (paritt. viikot). **Tiistaitapaaminen** ti klo 13–14.30 (paritt. viikot). 18.11. *Muistijumppaa*. **Torstaitakahvila** klo 12–13.30. Tarjoilu maksutonta. **Lauluryhmä** joka sopii kaikille ti 11.11. klo 15–16.30. Tule laulamaan hengellisiä lauluja ja veisuja. Tied. 050 549 7026 Laitinen.

Musiikki:

Lähdet-kuoro nuorille aikuisille to klo 18–19.30. Tied. 050 549 7049.

Diakonian päivystys:

Kortepohjan srk-keskus, Isännäntie 4, ti klo 9–11. Keltinmäen kirkko, Keltinmäentie 10, to klo12–14. Muuten ajanvaraukset suoraan diakoniatyöntekijältä. Kallio 050 549 7032, Laitinen 050 549 7026, Leppäpuisto 050 549 7008.

KYPÄRÄMÄKI- KÖHNIÖ-RUOKE-KUOHU-VESANKA

Kuohun päiväpiiri ma 10.11. klo 13–15 Kylätalolla. Tied. 050 549 7026. **Hengellinen iltapäivä** ti 11.11. klo 12–14, Vilkkio, Anja Sorri Mustajärventie 94.Tied. 050 549 7032.

Lapset ja perheet:

Kypärämäen toimittail Työväenyhdistyksen tiloissa os. Erämiehenkatu 6. **Päiväkerhot** tied. 050 372 5573, 050 380 0426. **Perheolkkari** to klo 9–11. Kirkkohetki Perheolkkarissa to 13.11. klo 9.15. **Lapsi- ja perhetyön** tied. 050 340 0639.

Kouluikäiset:

Tied. 050 549 7002.

Nuoret:

Tied. 050 549 7010, 050 549 7030.

Ryhmätoiminta:

Saihokadan olohuone (Saihok. 4) ti klo 11–12. Aihe 11.11. *Toivevirsiä* ja 18.11. *Kirkko-uusi*. Lounas klo 12–13, 4 e. Tied. ainoleena.laitinen@evl.fi, 050 549 7026.

Diakonian päivystys:

Kortepohjan srk-keskus, Isännäntie 4, ti klo 9–11. Keltinmäen kirkko, Keltinmäentie 10, to klo12–14. Muuten ajanvaraukset suoraan diakoniatyöntekijältä. Kallio 050 549 7032, Laitinen 050 549 7026, Leppäpuisto 050 549 7008.

KESKUSTAN ALUESRK**KAUPUNGINKIRKKO**

Avoinna ke-pe klo 11–14. **Messu** su 9.11. klo 10, Wuolio, von Gross, Valtasaari.

Virsi- ja lauluhetki ke 12.11. klo 12. **Nuorten messu** ke 12.11. klo 19.15. **Viikkomessu** to 13.11. klo 13.

Messu su 16.11. klo 10, Watia, Pirtala, Valtasaari, Sulasolin Keski-Suomen piirin lauluyhtye. Kutsomme Sinua Keskustan alueseurakuntalaineen, joka täytät 70, 80, 85, 90 tai sitä enemmän syys-joulukuussa 2014. Tied. 050 549 7027. **KohtaamisPaikan iltamessu** su 16.11. klo 17, Tapio ja Kaija Karjalainen, Miika Kilki. Lastenohjelmat alk. klo 16.45 Pappilassa os. Vapaudentk. 26. Lapset tulevat lopuksi kirkkoon ehtoolliselle. **Virsi- ja lauluhetki** ke 19.11. klo 12. **Viikkomessu** to 20.11. klo 13.

Messu su 23.11. klo 10, von Gross, Watia, Laasonen. Rippikoulusunnuntai. **Jazzmessu** su 23.11. klo 18, Watia, Björninen, bändi ja lauluyhtye.

Menovinkki

Yhteys ja luottamus tukevat hyvää elämää

Seniori-foorumissa yhteydestä ja luottamuksesta puhuvat professori Taina Savolainen ja lääkäri Heimo Lajunen. Seniori-foorumi on Sepänkeskuksesta 25.11. klo 15. Kahvit (2 e) klo 14.30.

VANHA PAPPILA, Vapaudentkatu 26 **Raamattupiiri** kaikenikäisille ti klo 10. **Mallan kammari** to 13.11. klo 14. **Messuosasto** to 13.11. klo 17. Keskustelua ja toimintaa jumalanpalvelusaioiden äärellä. Tied. alueseurakunnan papeilta. **Nuorten messu** ke 19.11. klo 19.15. Kappelissa. **Leskien klubi** (eläkeik. leskille) to 20.11. klo 10. Pietiläinen 050 549 7027.

Lapsille ja perheille:

Perhekerho to klo 9.30–11.30 Yliopistonkatu 28 B (sisäpiha). **Pappilan perhepyhäkoulu** joka toinen su klo 16. Seur. 16.11. **Lapsi- ja perhetyön** tied. johanna.kontinen@evl.fi 050 340 9895. **Pyhäkoulutyön** tied. laura.ylsto@evl.fi 050 564 3072. **Muskarit** Tied. terhi.hassinen@evl.fi 050 340 9893 tai tiina.jarvinen@evl.fi 050 571 5155.

Kouluikäiset:

Nämä kerhot Yliopistonkatu 26B:ssä: **Taidekerho Sorm**

pilassa, mukana Sade Pirttimäki **Ikäihmisten syntymäpäiväjuhlat** 7.11. klo 13 kirkolla. Katso menovinkki. **Diakonian päivystys** kirkolla ti klo 12–14 ja ke klo 9–11, Elina Romar 040 5609910 ja Päivi Itkonen 040 7090142.

Lapset ja perheet:

Huom! ke 19.11. ei päiväkerhoja eikä perhepysäkkiä henkilökunnan koulutus-päivän takia. **Perhepysäkit:** Kirrissä (Kirrinpelto 1) to klo 9–11, Mannilassa (Mankolantie 3) ke 9.30–11.30 ja kirkolla to klo 9–11 **Vauvapysäkki** kirkolla ke klo 13–15 **Taaperopysäkki** kirkolla (lapset n. alle 2 vuotta) ti klo 9.30–11.30 **Muskari** ke Jokelan Pappilassa. Tied. Terhi Hassinen 050 340 9893 **Pyhäkoulut:** su klo 10 kirkon alakerassa. (ei 9.11) **Pikku-sirkus** lapsille ja perheille 11.11 klo 17.30–19 kirkolla, kts. menovinkki. Lapsi- ja perhetyn tiedustelut Marja-Terttu Kivellä 040 5609908 sekä www.jyvaskylanseurakunta.fi/aluaseura-kunnat/palokka/lapset_ja_perheet/

Kouluikäiset:

Laulu- ja leikkikerho 1–6 lk to 20.11. klo 16 Jokelan pappilassa, tied. Tuovi Ruhanen 040 5609931. **oLokerho** 6.–7-luokkalaisille to 13.11. ja 20.11. klo 14–16. Kirkolla voit pelaila, tehdä läksyjä, jutella, kuunnella musiikkia ja olla! **Kerhoissa** on tilaa kokeilkerhoja lukuun ottamatta. Tiedot kerhoista www.jyvaskylanseurakunta.fi/aluaseurakunnat/palokka/kouluikaiset ja Hanna-Maire Leppänen 040 773 9851. **Joululeiri** alakouluikäisille Koivuniemessä 12.–14.12., hinta 35 e. Ilmoittautuminen: jyvaskylanseurakunta.fi/ilmoittaudu.

Nuoret:

Isokoulutus, perus- ja jatkoisot ke 12.11. klo 17. **Nuorten illat**/peli-illat ke klo 18.30–20.30. **Nuorten aikuisten säily** ke klo 19.30–21 Jokelan koulun liikuntasalissa. **Yökahvilan 15 wee-kemut** ve 7.11. klo 19–23. Lisätietoja Paula Niemitalo 040 5609909, Ilkka Göös 040 5275382 ja Niina Kari 040 8310565.

SÄYNÄTSALON ALUESRK

Hautaus- ja virastopalvelut, Saarnatie Avoimna ti ja to klo 9–11 tai ajanvaraus 040 535 0047. Suljettu ti 18.11. Säynätsalon hautaus- ja virastopalvelut päättyvät 30.11.2014. Hautaus- ja virastopalvelut 1.12.2014 alkaen Jyväskylän seurakunnan kirkkoherranvirastosta, Tellervonkatu 5, ma-pe klo 9–15.30. Hautauspalvelut 040 162 3982, virastopalvelut 050 363 2300.

SÄYNÄTSALON KIRKKO

Messu su 9.11. klo 10, Saarno, Tenkanen. **Säynätsalon aluekappalaisen** virkaan hakeneiden esittelytymistilaisuus ma 10.11. klo 18.30. Kahvi klo 18 alkaen. **Messu** su 16.11. klo 10, Vallipuro, Tahkola. **Messu** su 16.11. klo 10, Saarno, Kärkäinen, Laiho, Pirttimäki, Haapasaa, Love's illusion. Rippikouluypä. **Lasten virsi** -lauluilta to 20.11. klo 18.

Menovinkki

Lasten virsi -illassa kauneimmat lasten virret

Lauluillassa torstaina 20.11. klo 18 lauletaan yhdessä, lapset ja aikuiset. Laulut kajahtavat Säynätsalon seurakuntakodilla.

Adventtimyyjäiset su 14.12. seurakuntakodilla Kauneimpien joulu laulujen jälkeen n. klo 17. Myyntipöydät voi varata yhdistykset, yksityiset ja koululuokat hintaan 10 €. Tied. 050 598 0951.

Lapset ja perheet:

Päiväkerhot ti seurakuntakoti. **Perhekerho** to klo 9.30–11.30. Tied. 050 917 2802. **Kotipyhäkoulu** 18.11. klo 17.30 Salo-vuoksella Rengaskatu 51, Muuratsalo, tied. 050 340 0639.

Nuoret:

Tied. p. 044 757 5067. **Nuorten raamis** to klo 17–18.30 srk-koti/nuorisotila. **Nuortenilta** to klo 18.30–21.30 srk-koti/nuorisotila.

Ryhmätoiminta:

Olohuone ke klo 13 srk-kodilla. 12.11. *Joulukorttipaja ja keskustelua*, 19.11. *Neulaskodin olohuoneen väki* vieraillee. **Raamattupiiri** Johanneksen pojat su klo 18, srk-koti/kokoustila, parill.vköt. **Naisten solu** ti klo 18, srk-koti/olo-huone, parill.vköt.

Musiikki:

Kuorotied. p. 050 549 7035. **Neulaset** (aikuiset) ke klo 18–19.30 Säynätsalon srk-koti **Muskarit** tied. NMKY/045 187 0005. **Kantelerihmä** tied. 0400 669 146.

Diakoniatyöntekijä:

päivystys ti ja to klo 9–11 srk-koti, Saarnatie, 050 598 0951, paula.kiviranta@evl.fi. Ei päiväystystä ti 18.11.

NEULASKOTI

Kuorotied. p. 050 549 7035. **Neulasmessu** su 9.11. klo 16, Saarno, Tenkanen. **Toivon torstai** 13.11. klo 18.30. *Maailman valo*. Saija Jäättinen. Pekka Björninen ja lauluyhtye Stemmina. Iltaatee. Mahdollisuus keskusteluun ja sielunhoitoon. **Neulasehtoo** 16.11. klo 16. *Lähetystöitä sävelin*. Musiikkia ja tarinaa matkojen varrelta yhteislaulujen lomassa. Tiina Laiho ja Raija Hämynen. Kahvitarjoilu.

Lapset ja perheet: **Päiväkerhot** ma ja ke. **Perheryhmiät:** ensivaavaryhmä ke klo 9.30–11.30, taaperoryhmä ti klo 9.30–11.30, perhekerho pe klo 9.30–11.30, tied. 050 917 2802. **Muskarit** tied. 050 571 5155.

Kouluikäiset:

Näkkäri eput ja toput ti klo 12.30–15.30.

Nuoret:

Iltaukahvila pe 14.11. klo 17–22 Neulaskodilla. **Isokoulutus** su 23.11. klo 13–17 Neulaskodilla. Tiedustelut 050 407 0060.

Ryhmätoiminta:

Lähetyspiiri ma klo 13–14, parill. viikot. **Olohuone** ti klo 13.30–15.30. Retki: Neulaskodin olohuone Säynätsalon olohuoneen vieraaksi pe 19.11. klo 13. Kyyti bussilla tai omin kyydein.

Diakonia:

Vastaanotto Neulaskodilla ajanvarauksella 050 549 7015, elina.fuchs@evl.fi. **Diakonian ruokailu** to klo 11–12.

TIKKAKOSKEN ALUESRK

Päiväpiiri pe 7.11. klo12.30 Rauhanyhdistyksen talolla Jylhänperällä. **Isänpäivän sanajumalanpalvelus** su 9.11.2014 klo 10, Vallipuro, Tahkola. **Konsertti** su 9.11. klo 18 Tikkakosken Naislaulajat ja Palomat lauluryhmä, johtaa Olga Kallio, säestää Angela Simpanen, ohjelma 10 e. **Aamuhartaus** to klo 10 kirkossa. **Naisten ilta** pappilassa pe 14.11 klo 18 pappilassa, *Valvokaa*. Iltaatee. **Jukka Leppilammen** konsertti pe 14.11 klo 19 kirkossa, vapaa pääsy. **Messu** su 16.11 klo 11, Palola, Vallipuro, Piilonen, Tikkakosken Rauhanyhdistyksen kuoro, mukana rauhanyhdistyksen väkeä, kirkkokahvit. **Sanan ja rukouksen** ilta su 16.11 klo 18.30 kirkossa, *Kristus yhdistää*, Anki Hypen, Vallipuro, iltaatee. **MieliMaasta** -vertaisryhmä ti 18.11. klo 18 pappilassa, ryhmä masentuneille ja heidän omaisilleen, Paula Matilainen 040 8244 561.

Seurakuntailta ke 19.11. klo 18 Tietäväisillä Kuuselassa, Kuuselanatie 32, Puupola.

Seurakuntailta to 20.11. klo 18.30 Mieskosilla, Mäkituulentie 2, Nyrölä.

Diakonia ja lähetys:

Työtupa ti klo 12 seurakuntasalissa, käsitöitä ja leivontaa diakonian ja lähetystyksen hyväksi, päiväkahvi klo 14. **Miestenpiiri** ti klo 13 pappilassa, kahvit työtuvalla seurakuntasalissa klo 14.

Päiväpiiri ke 12.11. klo 13 pappilassa. **Lukupiiri** ke 19.11 klo 13 pappilassa. **Torstain aamuhartaus** ja aamukahvi to klo 10 kirkolla. Parillisten viikkojen torstaisin n. klo 10.30 jaossa ruokatavaroita.

Lapset ja perheet

Perheiden kirkkohetki ti 18.11. klo 10. Lasten näköinen ja lasten ehdoilla toteutettu hetki kirkkosalissa. **Pyhäkoulu** Puupolan kerholassa (Takalantie 2) ke 19.11. klo 18. **Turinatuvat** (perhekerhot) kirkolla ti ja to klo 9.30–11.30 ja Puupolan kerholassa (Takalantie 2) ti klo 9.30–11.30. Tervetuloa kaikki vanhemmat, isovanhemmat ja hoitajat yhdessä lasten kanssa. Pientä ohjelmaa ja kahvit. **Ekavaavaryhmä** **Pallerot** kirkolla ma klo 13–15 ja Puupolan kerholassa (Takalantie 2) to klo 9.30–11.30. Vertaisryhmä ensimmäisen lapsensa saaneille. Pientä ohjelmaa ja kahvit. **Päiväkerhot** vapaita kerhopaikoja voi tiedustella lastenhoitajilta. **Muskarit** kirkolla keskeiviköisin. Toiminnasta ja vapaita paikkoja voi tiedustella 050 571 5155/Tiina Järvinen.

Kouluikäiset:

Pelikerho 5.–8-luokkalaisille ti klo 16–17.30 kirkon nuorisotilassa. **Hengari** ke klo 14–16 kirkon nuorisotilassa. Syksyn viim. Hengari 26.11. Lisätiedot: outi.pirttimäki@evl.fi, 040 5609915.

Nuoret:

Iltaukahvila pe 7.11. kirkolla klo18–22. **Nuortenilta** ti kirkolla klo 18–21. **Isokoulutus** ke kirkolla klo 18–19.30. **Oloilto** ke kirkolla klo 19.30–21.30. Lisätiedot: mikko.haapasaaari@evl.fi 040 7605098.

VAAJAKOSKEN ALUESRK

Messu su 9.11. klo 10, Rossi, Tiisanen. **Messu** su 16.11. klo 10. Rossi, Partanen, Ilkka Kauppi, sellö. **Rippikoulu**ypä su 16.11. klo 13. Laitinen, Launonen. **Toivevirsin yhteislaulutilaisuus** su 16.11. klo 16. Partanen, Rossi. **Hiljaisuuden hetki** ke 12.11. klo 18, Taize-lauluja.

Diakonia:

Keskiviikkokerho ke 12.11. Vaajakosken kirkko, klo 13. **Keskiviikkokerho** ke 19.11. Jyskän srk-koti, klo 13. **Sururyhmä** kokoontuu vuoden 2015 alussa kirkolla. Ilm. 050 5510 440. **Päivystykset:** Vaajakosken kirkko, ke ja pe klo 9–10. marja-leena.liimatainen@evl.fi 040 560 9926.

Jyskän srk-koti, ti ja ke klo 9–10. tero.reingoldt@evl.fi 040 560 9927. Huom. Ei päiväystystä ke 12.11. Jyskän srk-kodilla.

Pyydettyäessä kotikäyntejä. Tarkat päiväystystiedot löytyvät toimitilojen ilmoitustaululta tai diakoniatuomiston ovesta.

Menovinkki

Sururyhmä läheisensä menettäneille

Ryhmä kokoontuu vuoden 2015 alussa Vaajakosken kirkolla. Tied. kappalainen Arto Kauppinen 040 560 9920 ja diakonissa Marja-Leena Liimatainen 040 560 9926. Ilmoittautumiset aluesihteri Leena Syrjälä 050 5510 440 marraskuun aikana.

Ryhmätoiminta:

Miestenpiiri kirkolla to 13.11. klo 18.30. **Miesten raamattupiiri** kirkolla to 20.11. klo 12.

Seurakuntailta:

Tölskässä ke 12.11. klo 18.30 Kerttu ja Heimo Savella, Mukatie 14.

Lähetystyö:

Askarrellaan lähetysmyyjäisiin ti 11.11. klo 17.30. Iltaapala. **Lähetyspiiri** ti 18.11. klo 13. **Askarrellaan lähetysmyyjäisiin** ti 18.11. klo 17.30. Iltaapala.

Lapset ja perheet:

Perhepysäkit (ei ilm.) Jyskän srk-koti ti klo 9–11, kirkko ti klo 9–11. **Ilta-perhekerho** kirkolla ti klo 17.30-19. **Ensimmäisen vauvan** saaneille ryhmä: **Pallerot** kirkolla ti klo 13–14.30 ja **Pam-pulat** Kaunisarjun kerholassa ma klo 13.30–15. **Muskareissa** tilaa. Tied. 050 3409893. **Pyhäkoulut:** Tölskässä, Mukatie 14, joka su klo 14. Kysy vapaita kerhopaikoja ohjaajilta.

Kouluikäiset:

Tied. Satu Harjula 040 558 2542

Nuorisio:

Hengari-nuortenilta ke klo 18–20.30.

Kristilliset järjestöt

Herättäjä-Yhdistys

Martinpäiväseurat 10.11. klo 18 Keltinmäen kirkko. **Seurat** 11.11. klo 17.30 Vanha Pappila.

Jyväskylän NMKY

Syyskokous Keltinmäen kirkolla (Keltinmäentie 10) ti 18.11. klo 18. Käsiteltävät asiat: johtokunnan puheenjohtajan valinta, johtokunnan jäsenten vaali ero-vuoroisten tilalle ja vuoden 2015 toimintasuunnitelman ja talousarvion vahvistaminen sekä jäsenmaksun suuruuden vahvistaminen.

Jyväskylän NNNKY

Puistotori 4 Toiminnanohjaaja Tanja Nieminen, 040 740 4472, jklNnky@elisa-net.fi, www.ywca.fi paikallisyhdistykset/ Jyväskylä, www.facebook.com/jklNnky, **Laku-ryhmä** pe 7.11. klo 13. **Kirjapiiri** I ma 17.11. klo 13. Tuula Karjalainen: *Tove Jansson – Tee työtä ja rakasta*. **Avoim kohtaamispaikka** aamiaisineen ti 11.11. klo 9–11. **Liikunnasta iloa**, Greta Laurio-Eronen.

Tuunaus- ja taidetöjapä ti 11.11. klo 17–20. *Vanhan kirjan uusi elämä* – kirjan sivut ja kannet tuunausmateriaalina. **Latinanpiiri** klo ti 11.11. klo 18. **Exodus-raamattupiiri** to 13.11. klo 15. Heidi Watia. **Lauluryhmä Jännät** to 13.11. klo 18. **Sääntöääräinen syyskokous**/Jyväskylän NNNKY su 16.11. klo 14. **Draa-maryhmä** Toivo: *Käsityksin – tarinoita ihmisyydestä*. Kahvit ja kokous. **Avoim kohtaamispaikka** aamiaisineen ti 18.11. klo 9–11. Syksyn kirjautuus, Anita Särkkä.

Jyväskylän Kristilliset eläkeläiset Tilaisuus Siiontemppeleissä, Lyseonkatu 3, ma 10.11. klo 14. Kahvi ja laule-tusmyynti alkaen klo 13.30. Kauek Vehnäinen, V. Rajala. Lähteellä-kuoro, lausuntaa.

Jyväskylän Rauhanyhdistys www.jklry.net, 044 505 0653 **Seurat** la 8.11. klo 19, ry. **Isänpäiväseurat** su 9.11. klo 16, ry. **Seurat** ke 12.11. klo 19, ry.

Alueellinen nuortenilta, Keski-Suomen alue, 15.11. klo 18, ry. **Aluseurat** ja kahvit, su 16.11. klo 13 Palokan kirkko; to 16 seurat, ry. **Seurat** ke 19.11. 19. Kaupunginkirkko.

Kansan Raamattuseura

Sanan Kulma, Seminaarinkatu 19 **Avoim raamattupiiri** Sanan Kulmalla pe 7.11. klo 10. **Päiväkahvit** Sanan Kulmalla ti 18.11. klo 13.30, kahvit klo 13. *Valvomaan ja rukoukseen...*, aluekappalainen Mauri Tervonen, musiikki Tuula Hakkarainen, emäntänä Kaija Tuomikoski. **SenioriFoorum** Sepänkeskuksessa ti 25.11. klo 15, kahvi klo 14.30. *Yhteys ja luottamus hyvän elämän tukena*, professori Taina Savolainen, lääkäri Heimo Lajunen. Musiikki Tuula Hakkarainen. **Isäni kaupunki** -näytelmä, Torstaitaateri, Juomatehdas, (Vapaudenk. 25) to 13.11. klo 19, su 16.11. klo 14, to 20.11. klo 19 ja pe 21.11. klo 19. Varaukset 040 557 5535 tai www.torstaitaateri.fi. **Naisia kaivolla** -ilta pe 21.11.klo 18–20.30. Keljon NS-talo Tapiola, Kelsonkankaantie 10 (Linja-autoyhteydet linjat: 14, 16 ja 21). *Jaettu jano*, repa-leisten ompeluseuran kutsu puhuja ja kirjailija Aino Suhola. Musiikki Tuula Hakkarainen, lauluestyys Miia Luoma

Koulupäivystykset to Vaajakummun koululla to klo 9.30–10 ja pe Vaajakosken koululla klo 10.45–12.15. **Perjantai**kahvila pe14.11. klo 17–21.45 kirkolla.

Isokoulutus: **Uudet isot** 8.11. klo 10–16 kirkolla. **Jatkojen ja senioreiden leiri** Koivuniemessä 14.–16.11. Lisätietoja Jonna Göös 040 560 9925

Musiikki:

Musiikkiryhmiä Vaajakosken kirkolla: **Senioreiden lauluryhmä** ke klo 12–13. **Kirkkokuoro** to klo 18–20. Tied. Partanen 050 350 1860. **Kantelerihmä** ma klo 19–20.15. Tied. Honkonen 0400 669146.

Ohjelma alkaa klo 18.30. Ohjelma ja kahvimaksu 10 €

Keski-Suomen ev.lut. Kansanlähetys Lähetyskoti, Kauppak. 13 (014) 620 801, ksumi@sekl.fi, <http://keski-suomi.sekl.fi>. Toimisto auki ti ja to klo 10–14.

JYVÄSKYLÄ/LÄHETYSKOTI

Sanan Keidas su 16.11. klo 18, *Suurella mukana – ristin alla*, Zacharias Onditi, Ritva Huhta-aho. **Raamattupiiri** ma 17.11. klo 18–20. **Naisten Raamattupiiri** ti 18.11. klo 13. **Maahanmuuttajatyön rukouspiiri** ke klo 15.30. **Torstai**kahvila to klo 11.30–14. Sanaa, kahvia ja jutuseuraa. **Kolme Kohtaamista** -ilta nuorille aikuisille ja opiskelijoille to 13.11 klo 18.30. *Syvä syntymäntunto – hyvä äisetunto*, Mia Puolimatka. **Aamurukouspiiri** pe klo 8–9. **Pöytäti- nuortenilta** la klo 18–21.

Isä-poika -säily la 8.11. klo 10–12 Huh-tasuo kirkolla, Nevakatu 6. **Leipäsuunnuntai** su 9.11. klo 16 Halsilan srk-keskuksessa. *Sovintoon elämän kanssa*, Saara Kinnunen, ehtoollinen. SRO:n ja srkn kanssa järjestettävän naistenpäivän päätöst. Lapsille opetusta ja ohjelmaa. Tied. 050 3724 828.

Vaajakosken miestenpiiri to 13.11. klo 18.30, Kirkkotie 11. **3:16 -ilta** 4.–8-luokkalaisille pe 14.11. klo 18–20.30 Myrskylähdyn päiväko-dissa. Antinmukka 18, Kinkomaa. Tied. 050 309 7212. **Perhepyhäkoulu** ja Donkis-kerho su 16.11. klo 11 Päiväkoti Aarresaaressa Toritie 22. Vanhemmilla raamattuhetki. Tied. 050 3724828.

Vaajakosken naistenpiiri ma 17.11. klo 18–20, Lintulenkintie 3.

Lähetysyhdistys Kylväjä

Viron piiri to 6.11. klo 17 NNNKY:n tiloissa, Veikko Pasanen. **Lähetyspiiri** ma 10.11. klo 13 Neulaskodilla, Paula Kiviranta. **Neulasehtoo** su 16.11. klo 16 Neulaskodilla. *Lähetystöitä sävelin*, Raija Hämynen, Tiina Laiho.

Sana ja rukous

Sanan ja rukouksen ilta ke 12.11. klo 18 Palokan kirkossa, Riku Rinne, Harri Alatupa, Seppo Hautalahti.

SLEY

Lutherin kirkko, Kansakoulukatu 5 **Messu** sunnuntaisin kello 12: 9.11. Esa Luomaranta, 16.11. Petri Harju. **Evankeliset opiskelijat** ke klo 18.30: 12.11. *Tervemenoa Tampereelle!* Vierailu Tampereen EOille **Maata Näkyvissä** -festarit Turussa 30 v 14.–16.11. maatanakyyvisä.fi **Pärisuhdepaneeli** *Piilivoinnoja ja arkirealismia* 19.11. **Hamona-kuoro**10.11. klo 18.30 Lutherin kirkolla

Suomen Raamattuopisto

Raamattuopetuksen ja musiikin ilta to 6.11. klo 18.30 Halsilan srk-keskuksessa. **Ei ihmisen elä ainoastaan leivästä**, Aino Viitanen. Musiikki Matti Mertanen & MMV. Iltaatee. **Toivon torstai** 13.11. klo 18.30 Neulaskodilla. *Maailman valo*, Saija Väättäinen, musiikki Pekka Björninen & Stemmina-kuoro. Mahdollisuus keskusteluun ja sie-lunhoitoon. Iltaatee.

Yhteiset

Aikuistyö

Vesalan veljespiiri ma 17.11. klo 18 Vesalan kurssikeskuksessa.

Aseman Pysäkki

Hannikaisenkatu 27–29. Diakoni Jukka Rantanen, p. 050 360 3484, jukka.rantanen@evl.fi

Mari Rouvala, Leena Pyylampi ja Antti Suora saavat Karusellin elämään. Teatteri Pii haluaa viedä lastenteatteria sinne, missä teatteri on lapsiperheille yleensä harvinaista herkkua. ”Ihanaa kun tulitte tänne meidän pieneen kirjastoon”, on innostava kiitos ryhmän jäsenille.

Palokan kulttuuri-päivillä tarjolla jokaiselle jotakin

KAARINA HEISKANEN teksti

Palokan kulttuuripäivät piristävät marraskuun harmautta jo 14. keran. Teatteri Piin Karuselli-esitys koko perheelle käynnistää Kulttuuripäivät 10.11. klo 18. Tiistaina 11.11. klo 17.30 kirkolla Pikku sirkuksessa esiintyy Taika-Petteri. Lapsille on ohjelmaa myös koulu-keskuksessa 15.11. klo 10–12.

Nuorten yökahvilan ovet ovat kirkolla 14.11. klo 18.30 alkaen.

Kamarikuoro Piccante esittää kirkolla hengellistä musiikkia 13.11. klo 18. Musiikkiesityksiä riittää viikon jokaiselle illalle. Kansalaisopiston ovet ovat auki tiistaista torstaihin.

Lisätietoja
www.palokka.fi

Pii tuo teatterin taikavoiman lasten ulottuville

Kolmihenkinen teatteriryhmä Pii kutsuu lapset ja perheet Karuselliin. Näytelmä puhuu ystävyydestä ja kiireettömästä ajasta. Näyttelijät toivovat, että lapset ja vanhemmat keskustelevat esitysten herättämistä ajatuksista. Mistä tykkäsit, mikä pelotti?

KAARINA HEISKANEN teksti
TEATTERI PII kuva

Haaveet ovat tärkeitä, ja joskus ne jopa toteutuvat. Siitä kertovat teatteri Piin Karuselli-esityksen linnut Pikku-Unni Kattila ja Onni Haitara. Toinen on ei onnistu -tyyppi, toinen haaveilee isoja ja uskoo haaveiden käyvän jonain päivänä toteen.

Näytelmä kertoo siitä, että maailma on parempi paikka jo pienillä teoilla. Ilman uskoa hyvään ei synny mitään hyvää, näyttelijätrio **Leena Pyylampi, Mari Rouvala ja Antti Suora** sanoo.

– Jo siitä saa palkinnon, että te-

kee toiselle hyvää. Ei pidä aina kysyä, mitä minä tästä hyödyn.

Lapsi tarvitsee aikaa, yhteistä aikaa vanhempiensa kanssa. Lapsi tarvitsee nähdäksi tulemistä ja vakavasti ottamista. Siitäkin kirjailija **Timo Parvelan** kirjoittamaan *Karuselliin* perustuva esitys muistuttaa.

Näyttelijät toivovat, että vanhemmat antavat aikaa lapselle muun muassa katsomalla lastenteatteria tai television lastenohjelmia lapsen kanssa ja ottamalla lapsen kysymykset tosissaan.

Pii on pienen ihmisen asialla ja on kosketellut aiemmissakin näytel-

missään kipeitäkin asioita lapsen ymmärtämällä tavalla. *Keinulauta*-näytelmä puhui ihmisen kunnioittamisesta ja siitä, että jokaisella on oikeus olla omanlaisensa. *Peikonhäntä* puhui itsemääräämisoi-keudesta ja siitä, että ihmisellä tai peikolla on oikeus puolustaa omia rajojaan. *Herra Huun* teema oli erilaisuuden hyväksyminen ja ennak- koluulojen voittaminen.

Karusellin esittäjät muistuttavat, että lasten tunteita ei tarvitse säikähtää.

– Joku vanhemmista saattaa kysyä, että onko tässä pelottavia juttuja. Pelosta voi puhua lapsen

kanssa, ja jos lapsi kohtaa esityksessä jotain pelottavaa tai jännittävää, hän voi teatterissa ”harjoitella” pelon voittamista. Siten hänellä on kokemusta, jota hyödyn-tää oikean elämän peloissa.

Lapsiyleisö on esityksissä läsnä ja reagoi tapahtumiin.

– *Keinulauta*-näytelmässä moitimme toisiamme moneen kertaan tyhmiksi. Yksi poika sanoi ääneen, että toista ei saa sanoa tyhmäksi.

Lapsuus kutistuu lyhyemmäksi. Kaikki räpsähtää lapsen silmille paljaana ja avoimena.

– Esimerkiksi *Putouksen* katsomi-

nen koko perheen voimin saa koko perheen yhteen, mutta onko se lastenkulttuuria, Suora kysyy.

– Jos lapsi kohtaa paljon ohjelmasisältöjä, joita hän ei ymmärrä, se tukahduttaa ilon ja leikin, Leena Pyylampi sanoo.

Kolmikko toivoo, että lapset eivät joutuisi kohtaamaan esineellistä seksuaalisuutta – ”mukaseksiä” – ja väkivaltaa. Lasta pitää suojata myös pelottavilta uutisilta.

Mari Rouvala lisää listalle television pudotuspelit, joissa ihminen ei saa olla oma itsensä vaan muokkaa itsestään kilpailukestävää hahmoa.

Elämästä

Vahva yhteys seurakuntaan lapsuudesta lähtien

SIRPA KOIVISTO teksti ja kuva

Olen **Antero Jokela**, 77 vuotta. Asun vaimoni **Sirkka-Marjan** kanssa Ristonmaalla. Olen ollut eläkkeellä jo lähes parikymmentä vuotta. Toimin Jyväskylän ammattiopilaitoksessa, nykyisessä ammattiopistossa, rakennusosaston opettajana. Käytin tilaisuutta hyväkseni ja jäin eläkkeelle kuusikymppisenä. Silloin se oli vielä mahdollista.

Eläkepäivät ovat sujuneet kiireisenä. Mietin jo ennen työuran päättymistä, että sitten eläkkeellä teen sitä ja tätä. Osa suunnitelmistani

on toteutunut, mutta esimerkiksi yhä lisääntyvä valokuva-arkisto on edelleen järjestämättä. Työni vuoksi kuvasin paljon ammattialaa koskevia aiheita. Myös Oriveden paikallishistoriaan ja suvun historiaan liittyviä valokuvia on paljon.

Suvun historia on aina kiinnostanut minua. Olen harrastanut sukututkimusta pitkään. Suvun vaiheista olen kirjoittanut myös kirjan *Mursun sydän*, joka valmistui tänä syksynä. Kirjan nimi viittaa rautakautiseen symboliin, joka on kaiverrettuna sukuni irtaimistoon kuuluneeseen kaulauspuuhun.

Toimin myös paikallishistoria-

ryhmän vetäjänä Orivedellä, lapsuuteni kotipitäjässä. Oriveden asemaseudun historiasta olemme toimittaneet jo kaksi kirjaa ja kolmas on tekeillä. Orivesi on edelleen meille tärkeä paikka. Kesät vietämme aina kesäpaikassamme Kolikossa, joka on tärkeä myös pojillemme ja heidän lapsilleen.

Minulla on lapsuudesta lähtien ollut vahva yhteys seurakuntaan. Rippikouluikäisenä innostuin urkujen soitosta ja suoritin opintojeni ohessa urkututkinnon Tampereella. Tuurasin aikoinaan kanttoireita muun muassa hautauslaitaisuuksissa. Toimimme vaimoni

kanssa Kuokkalan kirkon oppaina, ja usein opastus aloitetaan yhteisellä virrellä.

Pidän seurakunnan toiminnasta, mutta kirkon pitäisi muuttua suvaitsevammaksi, suhtautua kaikkiin ihmisiin avoimin mielin. Kennelläkään meistä ei ole tuomitsemisoikeutta. Olen usein miettinyt, miten *Raamattu* on parituhatta vuotta sitten koottu eri lähteistä ja millainen se olisi, jos se koottaisiin uudelleen tänä päivänä. Monet eroavat kirkosta, koska eivät koe kirkon toimintaa tarpeelliseksi tai se näyttäytyy kovin ristiriitaisena ajattelevalla ihmiselle.

Antero Jokela

Eläkkeellä olevan Antero Jokelan pitää kiireisenä muun muassa sukututkimus. Suvun vaiheista on ilmestynyt myös uunituore kirja.